Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ № 161 (8651). ● 23 август, 1985 йил ● ЖУМА ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ

• *Ўнинчи зарбдор ўн кунлик давом этмоқда.*
• *Пахтакорлар учун энг долзарб давр—йиғим-терим мавсуми яқинлашмоқда.*
• *Илғорларга тенглашиб, ғўза парваришини ҳар томонлама кучайтирайлик, теримга пухта ҳозирлик кўрайлик.*

СЎЗ—ТАЖРИБАКОРЛАРГА

ҲОСИЛ ЕТИЛГУНЧА

ҲАР бир ишда тартиб, интизом бўлгани яхши. Ана шунда бажарилаётган иш кўзга кўринади, муваффақиятга-муваффақият қўшилаверади. Бу сўзларни кўп йиллик тажрибамга таяниб айтаяпман. Бригадамизда дала ишлари аниқ тадбирлар асосида амалга оширилади. Бу ҳар бир ишни ўз муддатида ва сифатли бажаришга имкон яратади. Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида 60 гектар ерда пахта етиштираяпмиз. Экинларимизнинг ривожи яхши. Ҳар туп ғўзада ҳозирнинг ўзидаёқ ўнтагача бўлиқ кўсак бор.

Агротехника тадбирларини ғўзанинг навига, ривожига қараб олиб бораяпмиз. Масалан, бу йил С-4880 навли чигит экдик. Тажриба шуни кўрсатдики, бу нав ғўзага енгил-енгил сув бериб, оби-тобида ишлов берсангиз тез ривожланади. Биз шундай қилдик. Шу кунгача ғўза қатор ораларига етти марта комплекс ишлов берилди. Айни кунларда тўртинчи марта сув беришни бошлаб юбордик. Ота-бола механизаторлар Сотиболди ва Сербой Каримбоевлар ўз тракторларини унумли ишлатиб оғиримизни енгил қилишмоқда.

Яқинда бригадамизда коллективимиз иштирокида йиғилиш ўтказдик. Унда шу кунларда бажариладиган ишлар, ҳосил йиғим-теримини уюшқоқлик билан ўтказиш учун амалга ошириладиган тадбирларни белгилаб олдик. Коллективимизнинг кўпни кўрган тажрибали пахтакорлари парваришни ҳосил тўла етилгунча сусайтирмаслик лозимлигини қайта-қайта таъкидлаб ўтишди. Ана шулар асосида конкрет иш программаси ишлаб чиқилди. Ҳосил тўплашда ҳал қилувчи палла бўлган август ойида бутун диққат-эътибор ғўза парваришига қаратилади. Шу билан биргаликда муҳим тадбир — дефолиацияни муваффақиятли ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўраяпмиз. Бу иш ҳар туп ғўзада ўртача 3—4 тадан кўсак тўлиқ очилганда амалга оширилади.

Механизаторларимиз эса бу йил ҳосилнинг асосий қисмини машинада териб олишга аҳд қилишган. Шунинг учун экинни машинабоп қилиб ўстириш, далаларда биронта ҳам бегона ўт бўлмаслиги учун курашаяпмиз. Бригадамизнинг Д. Қўшоқова, М. Абдуллаева, М. Ҳасанбоев, А. Амирбеков сингари аъзолари дала ишларини намунали ўтказишда барчага ибрат бўлишаяпти.

Бир сўз билан айтганда бригадамиз аъзолари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида зиммага олган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажариб, КПСС нинг бўлажак XXVII съездини ёруғ юз билан кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

А. ТОШХЎЖАЕВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз бригада бошлиғи.

ПИРОВАРД МАҚСАДНИ КЎЗЛАБ

ЯНГИЙЎЛ районидаги Ленин номли колхознинг Абдухалил Рустамов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси заршунослари КПСС XXVII съезди шарафига бу йил ҳосилдорликни пландаги 35,2 центнер ўрнига 45 центнерга етказишга азму-қарор қилишган. Ёшлар ана шу аҳдга вафо қилиш йўлида мавжуд 52 гектар майдондаги ғўзаларни область пахтакорлар советининг тавсиялари асосида парвариш қилмоқдалар.

Бригадада суғориш, ишлов бериш, бегона ўтларга қарши кураш каби барча агротехник тадбирлар ўз вақтида ва сифатли амалга оширилмоқда. Механизатор Абулқосим Аҳмедов бугунги кунда ўз агрегатини моҳирона бошқариб кўсакларнинг шикастланмаслиги ва тўкилиб кетмаслиги учун ҳушёрлик билан иш юритмоқда. Ҳасанбой Нозимов, Тоҳир Абдукаримов сингари сувчилар эса ишловдан чиқарилган майдонларга пешма-пеш сув тараб, кўсакларнинг янада тўқ ва бўлиқ бўлиши учун замин ҳозирлаяптилар.

Бригада коллективининг ўзаро ҳамкорликда иш юритаётганлиги ижобий самарасини бермоқда. Ҳозирги кунларда бригада далаларидаги ғўзаларнинг ҳар тупида ўртача 9—10 тадан тўқ кўсак санаш мумкин.

— Биз бу йил етиштириладиган ҳосилнинг 80 процентини машиналар ёрдамида териб олишни мўлжаллаб турибмиз,— дейди ёшлар сардори Абдуҳалил Рустамов.— Бу мақсадга эришиш учун шу кунларда ғўзаларни машина теримига мослаб парвариш қилишга алоҳида аҳамият бераяпмиз. Ҳозиргача ғўзаларни икки қайта чеканка қилдик. Эндиликда Бўрижон Абдуллаева, Порси Ҳошимова, Гулбуви Деҳқонова каби қиз-жувонларимиз асосий эътиборни пайкалларда бирорта ҳам бегона ўт бўлмаслигига қаратмоқдалар.

Ш. АБДУТОЛИПОВА.

В. И. ЛЕНИН ҲАЙКАЛИ

Газчилар ва геологлар шаҳри — Қўнғиротнинг бош майдонида жаҳон пролетариати йўлбошчиси, Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Лениннинг баландлиги саккиз метр бўлган ҳайкали ўрнатилди. Атоқли совет ҳайкалтароши Е. Вучетич ҳайкал авторидир.

Ҳайкал очилиши муносабати билан Қўнғиротда кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев нутқ сўзлади.

Митингда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. С. Саликов иштирок этди.
(ЎзТАГ).

СИФАТЛИ ИШЛОВ БЕРИЛМОҚДА

АБДУРАЗЗОҚ Рисқулов навбатдаги картадаги ғўза қатор ораларига ишлов беришга киришди. Бир айланиб келгач ўз ишини синчиклаб кўздан кечирди. Кўngли тўлди шекилли, яна тракторига ўтирди. Орадан кўп ўтмай бу ерга махсус комиссия ҳам етиб келди. Механизаторнинг меҳнатидан улар ҳурсанд бўлишди. Культиваторнинг ишчи органлари тўлиқ, яхши созланган. Тупроқни нормал чуқурликда юмшатяпти.

Бекобод районидаги Ойбек номли совхознинг Раҳматилла Марқабоев бошчилик қилаётган 5-бўлими пахтакорлари айни кунларда бутун диққат-эътиборни ғўза парваришини жадаллаштиришга қаратмоқдалар.

Бу ерда яхши бир анъана бор. Мусобақага якун ясашда ишнинг миқдори эмас, сифати кўпроқ ҳисобга олинади. Шунинг учун ҳам ҳосил салмоғи йилдан-йилга кўтарилиб боряпти. Бўлим деҳқонлари пахта тайёрлаш план ва топшириқларини ортиғи билан бажаришмоқда.

— Бу йилги мақсадимиз ҳам улкан, — дейди Р. Марқабоев. — 460 гектар ернинг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 32 центнерга етказмоқчимиз. Бу пландагидан 4 центнер ортиқдир.

Бўлимда КПСС XXVII съезди шарафига ўзаро социалистик мусобақа авж олиб кетган. Мамадали Раҳмонов, Асатилла Марҳабоев, Саидаҳмад Сангинов сингари тажрибали пахтакорлар бошчилик қилаётган бригадаларда ғўза парвариши, айниқса, сифатли бажарилмоқда. Маматвали Топилов, Қурбон Холматов, Ҳабиб Юсупов каби механизаторлар, Сотиболди Матиброҳимов, Нурилла Яхшибоев, Усмон Матаев, Абдимўмин Шерматов каби сувчиларнинг меҳнатидан барча минатдор бўлаяпти.

Р. ЭСОНОВ.

◆ «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида меҳнат қилаётган Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг Раҳмонберди Тожибоев бошлиқ бригада деҳқонлари бу йил 72 гектар ернинг ҳар гектаридан 34 центнердан «оқ олтин» олишга аҳд қилишган. Суратларда: (чапда) бригада етакчиси Р. Тожибоев ҳосил чўғини кўздан кечирмоқда; илк нишоналар.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ШУ КУНГИ ИШЛАРИ

МАШИНА ТЕРИМИ СИФАТИНИ ҚАТЪИЙ НАЗОРАТ ҚИЛАЙЛИК

ХЎЖАЛИКЛАРДА пахта териш машиналари иши сифатини назорат қилиш ва аниқлаш бўйича комиссиялар тузилиши керак. Комиссиялар ҳар бир пахта териш машинасининг иш сифатини баҳолаш юзасидан графиклар ишлаб чиқади ва уларни амалга оширади, машинада пахта теришнинг жадал ва сифатли бўлишини таъминлашга кўмаклашувчи хизматлар ишини муттасил текшириб туради, машина теримини сифатли амалга оширганлиги учун рағбатлантириш бўйича таклифларни ўз вақтида тайёрлайди.

Хўжаликларнинг раҳбарлари, партия, комсомол, касаба союз ташкилотлари вакиллари, инженер-механиклар ва агрономлар комиссия аъзолари бўлишлари мумкин. Бундай комиссиялар зиммасига қуйидаги вазифалар юклатилади:

— пахта экилган майдонлар ва ғўзани машинада теришга тайёрлаш даражасини текшириш;

— механик-ҳайдовчилар билан терим сифати ҳақида шартнома акти тузилишининг тўғрилигини текшириш;

— пахта териш машиналари ишчи органларининг техник ҳолатини текшириш;

— механик-ҳайдовчиларнинг машина теримида хизмат кўрсатиш ва ишни ташкил этиш графигининг бажарилиши юзасидан мулоҳазаларининг қандай амалга оширилишини текшириш (транспорт тележкаларини ўз вақтида етказиб бериш, шпинделларни ювиш учун сув билан таъминлаш, техник қаровни ўтказиш ва бунинг учун зарур бўлган материаллар ҳамда асбоб-ускуналарни етказиб бериш, механик-ҳайдовчиларнинг овқатланиши ва дам олишини ташкил этиш);

— машина теримининг сифатига беҳо бериш;

— машина терими сифатининг пасайишига олиб келган сабаблар ва конкрет айбдорларни аниқлаш;

— хўжаликда қабул қилинган машина терими сифатига ҳақ тўлаш системасига мувофиқ моддий рағбатлантиришни тавсия этиш.

КОМИССИЯНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ҚУЙИДАГИЛАРДАН ИБОРАТ:

— экин майдонларини тайёрлашни тўла тугалламагунча (майдонларнинг ва пахта терадиган машиналар буриладиган жойларини текислаш, жўяклардаги йирик кесаклар ва бегона ўтларни йўқотиш, ғўза баргларининг муайян проценти тўкилиши ва кўсакларнинг очилиши) машина теримини ман этиш;

— терим аппаратининг пахтани тўла териб олишига салбий таъсир қилаётган нуқсонларини бартараф этиш учун пахта териш машинаси ишини тўхтатиб қўйиш;

— механик-ҳайдовчининг терим сифатига виждонан муносабатда бўлмаётганлиги ёки етарли даражада касб маҳоратига эга эмаслиги аниқланганда уни пахта териш машинасини бошқариш ҳуқуқидан вақтинча маҳрум этиш;

— теримда юксак кўрсаткичларга эришаётган ва нормани ошириб бажараётган механик-ҳайдовчиларни маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантиришга тавсия этиш;

— пахта териш техникасига хизмат кўрсатишда банд бўлган ва терим сифатининг ошишига кўмаклашаётган кишилар (механиклар, слесарь-созловчилар, шпинделларни ювиш ва тозалаш билан шуғулланадиган ишчилар)ни маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантиришга тавсия этиш;

— пахта териш машиналарига хизмат кўрсатиш графигининг бажарилишини таъминламаётган мансабдор кишиларга нисбатан маъмурий чоралар кўришни тавсия этиш;

— терилган пахта сифати ҳақида механик-ҳайдовчилар ва бригадалар, бўлимлар раҳбарлари ўртасида вужудга келган келишмовчиликларни муҳокама қилиш ва ҳал этиш.

Машина терими сифатини тез ва тўғри баҳолаш ҳамда унинг сифатининг пасайиши сабабларини аниқлаш учун қуйидаги тахминий жадвалдан фойдаланиш тавсия этилади:

ҚУЙИДАГИ ҲОЛЛАРДА СИФАТСИЗ ДЕБ ТОПИЛАДИ	МУМКИН БЎЛГАН САБАБЛАР
ПАХТАНИНГ ЕРГА ТЎКИЛИШИ Машина қаторлардан ўтгандан сўнг пахтанинг, очилган кўсаклар ёки чаноқларнинг ерга тўкилиши	Ғўза баргининг етарли даражада тўкилмаслиги. Бегона ўтнинг кўп бўлиши. Ғўза қатор ораларининг тўғри эмаслиги. Эгатнинг ғўза қатор оралари ўртасидан олинмаганлиги. Ётиб қолган тупларнинг кўплиги. Далаларнинг сифатсиз текисланганлиги. Қатор ораларининг бир хил кенгликда бўлмаслиги. Машиналар буриладиган майдоннинг торлиги
ПАХТАНИНГ ЧАЛА ТЕРИЛИШИ Пахтанинг чаноқларда қолиб кетиши ёки ғўза шохларига илашиб қолиши.	Ғўза баргининг етарли даражада тўкилмаслиги. Кўсакларнинг яхши очилмаганлиги. Бегона ўтларнинг кўплиги. Ғўза тупларининг машина терими талабларига мос келмаслиги. Даланинг терим олдидан сифатсиз текисланиши
КЎСАКНИНГ ЕРГА ТЎКИЛИШИ Машина юриб ўтгандан сўнг хом кўсаклар бир қисмининг шикастланиши, ерга тўкилиши	Тупроққа сифатсиз ишлов берилганлиги, шунинг оқибатида пушталарда йирик кесаклар қолиб кетганлиги, очилган кўсакларнинг 50 процентдан камлиги. Ғўза қаторларининг нотўғрилиги. Эгатнинг ғўза қатор оралари ўртасидан олинмаганлиги
ҒЎЗАНИНГ ПАСТ-БАЛАНДЛИГИ ТУФАЙЛИ ПАХТАНИНГ ТОЗА ТЕРИЛМАСЛИГИ Очилган кўсаклар бир қисмининг терилмай қолиши ёки чала терилиши	Паст-баланд ғўза тупларида баргларнинг бир текис тўкилмаганлиги. Ғўзанинг пастки яруси 15 сантиметргача бўлган қисмида кўсакларнинг мавжудлиги. Даланинг сифатсиз тайёрланганлиги
ҚАТОРЛАР БЎЙИЧА ПАХТАНИНГ БИР ТЕКИС ТЕРИЛМАСЛИГИ Очилган пахта ҳосилининг етилган кўсаклар ёки уларнинг чаноқлари машинанинг бир марта ўтиши жараёнида қатор ораларининг нотўғрилиги туфайли очилган кўсаклар тўкилиши ёки чала терилиши сабабли ҳосилнинг бир қисмининг йўқотилиши	Картадаги ғўза тупларининг бир текисда ривожланмаганлиги. Баргларнинг бир хил тўкилмаганлиги. Тупроққа сифатсиз ишлов берилганлиги. Даланинг теримга сифатсиз тайёрланганлиги. Пахта териш машиналари буриладиган майдонларнинг сифатсиз текисланганлиги ва торлиги
ҒЎЗА ТУПЛАРИНИНГ ШИКАСТЛАНИШИ Терим агрегатининг ғўзадаги ҳосилни кўп қисмини шикастлантириб кейинги терим учун яроқсиз ҳолга келтириши	Ётиб қолган ғўза тупларининг кўплиги. Ғўза қаторларининг нотўғрилиги. Қатор ораларининг бир хил кенгликда эмаслиги. Машина буриладиган майдонларнинг торлиги

Газетанинг бугунги сонига хабар қиладилар

ЮТУҚЛАР ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИГА ЮКСАК МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

◆ ОРЖОНИКИДЗЕ. Районда сўнгги йилларда жамоат чорвачилиги юксалиб боряпти. Йилдан-йилга гўшт, сут ва бошқа турдаги чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайиб бораётир. Бу муваффақиятларга биринчи галда чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаб бориш ҳисобига эришилмоқда. Район колхоз ва совхозларида ем-хашак етиштириш билан алоҳида бригадалар шуғуллана бошлагач, бу борадаги ишлар янада юришиб кетди.

Белгиланган тадбирларни вақтида амалга ошираётганликлари учун ҳам район чорвадорлари 1984—1985 йил чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқдилар.

Кеча районга юксак мукофот—КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Фахрий ёрлиқни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов топширди.

Йиғилиш қатнашчилари юксак мукофотга жавобан янада фидокорона меҳнат қилишга, КПСС XXVII съезди шарафига зиммаларига олган мажбуриятларни бажариш учун барча имкониятларни ишга солишга, фан-техника ютуқларини ва илғор тажрибаларни қўлланиб, халқимизга янада мўл чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришга сўз бердилар.

* * *

Шу райондаги «Коммунист» колхози чорвадорлари ҳам 1984—1985 йил чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш юзасидан бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, ғолиб чиқдилар. 21 август куни хўжаликка КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини Тошкент область партия комитетининг секретари М. Қ. Қодиров тантанали суратда топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан ўртоқлар бу юксак мукофотни фидокорона меҳнат билан оқлашга, гўшт, сут етиштиришни янада кўпайтиришга, чорва қишловига намунали тайёргарлик кўришга ваъда бердилар. Улар бу йил давлатга 1009 тонна сут, 72 тонна гўшт сотиш учун курашмоқдалар.

ЕМ-ХАШАК ТАЙЁРЛАШГА—ДОИМИЙ ЭЪТИБОР

ОЗУҚА ЖАМҒАРИШ:

ИЛҒОРЛАРДАН ЎРНАК ОЛИНГ!

19 августгача бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — жами тайёрланган дағал озуқа, учинчи устун — бостирилган силос, тўртинчи устун — тайёрлаган ўт уни, бешинчи устун — озуқа бирлигига айлантириб ҳисоблаганда тайёрланган жами озуқа, олтинчи устун — шу жумладан ҳар бош шартли мол ҳисобига (планга нисбатан процент ҳисобида)

Бўка	81,3	47,6	61,5	63,5	61,7
Тошкент	77,9	3,0	31,5	43,7	44,2
Чиноз	77,5	27,3	31,3	51,3	56,2
Янгийўл	77,2	56,4	71,2	56,2	59,3
Паркент	77,0	36,8	11,2	60,8	69,4
Ўрта Чирчиқ	75,5	26,8	48,8	52,1	52,3
Ғалаба	75,2	40,4	73,6	64,4	61,2
Пискент	74,3	44,6	15,3	53,5	53,2
Оққўрғон	73,2	20,9	79,6	52,8	50,4
Бекобод	73,0	36,6	64,5	57,7	57,7
Оржоникидзе	71,7	18,4	69,0	38,4	37,2
Бўстонлиқ	69,4	—	65,0	53,5	59,8
Оҳангарон	63,3	17,7	80,2	47,9	52,4
Калинин	57,9	13,3	44,0	36,1	40,4
Коммунистик	56,2	97,2	41,1	45,9	46,7
Область бўйича:	70,4	31,1	55,7	50,2	53,2

Ўтган ҳафтада дағал озуқа тайёрлаш суръати икки баравар ўсганлигини таъкидлаш керак. Ҳафта давомида ўсиш олдинги етти кунликдаги 15,1 минг тонна ўрнига 39,3 минг тоннани ташкил этди. Область бўйича жами бўлиб 457,5 минг тонна дағал озуқа тайёрланди. Ёки план 70,4 процент бажарилди.

Барча районларда озуқа экинлари ҳосилини ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлашни жадаллаштиришга қаратилган зарур тадбирлар амалга оширилди. Бу ишга қўшимча моддий техника ва ишчи кучлари сафарбар этилди.

Лекин тайёрланган озуқаларнинг сифатини текшириш шуни кўрсатдики, районларнинг қишлоқ хўжалиги органлари, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларининг мутахассислари ва раҳбарлари бу масалага ҳали етарли эътибор бермаяптилар.

Кейинги вақтларда мутахассисларнинг тавсиялари бўйича тайёрланаётган озуқанинг ҳақиқий қийматини аниқлаш мақсадида ҳисоб-китоб ишлари озуқа бирлигига айлантирилган ҳолда ҳам олиб борилмоқда. Бунда ҳар бир хўжаликдаги қорамоллар ва қўй-эчкиларнинг шартли бош сони ҳисобга олинмоқда. Область колхозлари, совхозлари ва давлат хўжаликларида ҳозиргача тайёрланган дағал ва ширали озуқалардан 186,8 минг тонна озуқа бирлиги олинди. Бу ўтган йилдагига нисбатан 30 минг тонна кўпдир. Ғалаба, Бўка, Паркент районлари хўжаликларида планга нисбатан олинган озуқа бирлиги 60—66 процентни ташкил этади. Бошқа кўпгина районларда ҳам бу соҳадаги кўрсаткичлар область даражасига тенглашиб қолади. Калинин, Тошкент, Коммунистик районлари эса бир мунча орқада бормоқдалар (планга нисбатан 36—46 процент).

Областда ҳар бош шартли мол ҳисобига 16,7 центнер озуқа бирлиги тайёрланиши керак. Оққўрғон, Бекобод, Ғалаба, Коммунистик, Оржоникидзе, Ўрта Чирчиқ ва Тошкент районларида асосан қора моллар боқилади. Бу районларда ҳар бош шартли мол ҳисобига 20—23 центнер озуқа бирлиги тайёрланиши зарур.

Бутунга қадар Бекобод райони хўжаликлари ҳар бош молга нисбатан ҳисобланилганда энг кўп озуқа тайёрладилар,—яъни бу кўрсаткич 13,7 центнер озуқа бирлигини ташкил этади. Ғалаба районида эса ҳар бош мол ҳисобига 12,5 центнер озуқа бирлиги, Оққўрғон, Бўка ва Янгийўл районларида эса 11 центнердан кўпроқ озуқа бирлиги тайёрланди.

Оржоникидзе, Калинин, Тошкент, Коммунистик районларида эса ҳар бош шартли мол ҳисобга олинадиган бўлса эҳтиёжга нисбатан ярмидан кам миқдорда озуқа тайёрланди.

Бу районларнинг хўжаликлари ва бошқалар белгиланган ҳажмдаги озуқани жамғариш, қолоқликни тугатиш учун қандай ишларни амалга оширмоқдалар? Ўтган ҳафтада 19,8 минг тонна озуқа бирлиги тайёрланди. Бу аввалги ҳафтадагига нисбатан икки баравар кўпдир. Ҳар бош шартли молга ҳисобланганда ана шу даврда 2,5 баравар кўп озуқа тайёрланди. Коммунистик районининг хўжаликларида бу иш, айниқса, юксак суръатлар билан олиб борилди. Бу районда ҳафта давомида ҳар бош шартли мол ҳисобига 4,3 центнердан озуқа бирлиги жамғарилди. Ёки бу аввалги етти кунликдагига нисбатан 9 баравар кўпдир. Бундай юксак суръатга эришилаётганлиги тасодифий ҳол эмас. Ҳозир бу районда маккажўхори ўрими ғоят уюшқоқлик билан олиб борилаяпти. Нобудгарчиликка асло йўл қўйилмаяпти.

Афсуски, Оҳангарон, Бўстонлиқ, Калинин, Оржоникидзе ва Тошкент районлари бу масалага етарли эътибор бермадилар. Мазкур районларнинг хўжаликларида олдинги ҳафтада ҳар бош шартли мол ҳисобига неча центнердан озуқа бирлиги тайёрланган бўлса бу ҳафтада ҳам худди шунча миқдордаги кўрсаткичга эришилди. Ўрим техникасидан унумли фойдаланилмаётганлиги учун ҳам ана шундай қолоқликка йўл қўйилмоқда. Бу бешта районнинг хўжаликларида областдаги мавжуд 535 та маккажўхори ўрадиган комбайндан 107 таси ва силос ўрадиган 435 комбайндан 74 таси бекор туриб қолмоқда. Бунинг устига озуқа жамғаришда иштирок этаётган одамларнинг сони ҳам анча камдир.

1985-86 йилги чорва қишлови мавсумини муваффақиятли ўтказиш учун суръатни кескин кучайтириш керак. Далаларда маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилган. Озуқа ресурсларини тўлдириш учун бошқа имкониятлар ҳам мавжуд. Хўжаликларда юксак малакали мутахассислар, техника етарли. Ҳамма гап ташкилотчилик ишларига боғлиқ. Район партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва бошланғич партия ташкилотлари озуқакорлар ўртасида социалистик мусобақани авж олдириб, план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажарилишини таъминлашлари керак.

ҲИСОБОТЛАР ТИНГЛАБ БОРИЛСИН

Колхоз меҳнаткашлари дастлабки ютуқларни қўлга киритдилар. Давлатга ғалла, пилла сотиш йиллик, чорва маҳсулотлари сотиш етти ойлик планлари муваффақиятли бажарилди.

Бу йил коллектив партиямиз XXVII съезди шарафига ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олган. И. Хон бошлиқ бригада аъзолари беш йилликнинг сўнгги йилида гектар бошига 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш, тажрибали чорвадор Л. Крашинельникова эса ўз боқимидаги сигирларнинг ҳар биридан 4200 литрдан сут соғиб олиш учун курашмоқда. Бундай ватанпарварлик ташаббуслари кенг қулоч ёймоқда.

Кўпгина ташаббусларнинг ижодкори коммунистлар бўлишаяпти. Колхозда 27 та партия группаси ва 10 та цех партия ташкилоти бор. Қуйи ячейкалар ҳар бир коммунистнинг меҳнат активлигини ошириш устида алоҳида қайғурмоқда. Бу борада идора цех партия ташкилоти олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Цех партия ташкилотининг ҳисобот-сайлов йиғилишида бажарилган ишлар чуқур таҳлил қилинди. Докладчи цех партия ташкилотининг секретари В. Цой ютуқларни таъкидлаш билан бирга асосий эътиборни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари асосида мутахассис кадрлар масъулиятини оширишга, иш усули ва услубини такомиллаштиришга, группалар ва цех партия ташкилоти жанговарлигини оширишга қаратди.

Ҳисобот даврида топширилган иш учун кадрлар масъулиятини ошириш юзасидан цех партия ташкилоти маълум ишларни қилди. Кейинги пайтда коммунистларнинг ҳисоботларини тинглаб бориш яхши анъанага айланди. Ҳисобот даврида колхоз раисининг маданий ишлар бўйича ўринбосари Н. Пан, хотин-қизлар совети раиси В. Ли ҳисоб бердилар. Ҳисоботлар юзасидан бўлган муҳокамада меҳнаткашлар ўртасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар ҳали талаб даражасида эмаслиги уқтирилди. Дала шийпонлари ва чорвачилик фермаларида зарур маданий-маиший шароитлар яратилмаган. Янгича урф-одатлар ва маросимлар меҳнаткашлар ҳаётига суст сингдирилмоқда. Ҳар хил йиғинларда ичкиликбозлик ҳамон давом этмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида цех партия ташкилоти ҳисобида турувчи ҳар бир коммунистнинг фаолияти атрофлича таҳлил қилинди. Сўзга чиққан нотиқлар маданият саройи мудири коммунист Валерий Ли-

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

нинг ҳатти-ҳаракатларини қаттиқ қораладилар. У меҳнат интизомини қўпол равишда бузганлиги, коммунист деган номга доғ туширганлиги учун вазифасидан четлаштирилган эди. Коммунист Александр Ким эса ичкиликбозлик қилганлиги учун танқид остига олинди. Цех партия ташкилоти бундан буён ҳар бир коммунистнинг ишда ва турмушда ўзини қандай тутаётганлигидан бохабар бўлиб бориши, совет турмуш тарзи қоидаларига амал қилмаётганларга нисбатан жиддий чоралар кўриши керак.

Йиғилишда ирригаторлар, агрономлар бажараётган ишлар ҳам муҳокама қилинди. Бош мутахассисларнинг эътиборсизлиги билан айрим участкаларда ғўза бир текис ривожланмаяпти. Жумладан, 17-бригадада агротехника қоидалари бузилмоқда. Мутахассислар йўл қўйилган камчиликларни зудлик билан бартараф этишлари, зиммага олинган мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш чораларини кўришлари керак.

Колхознинг Одил Икромов раҳбарлик қилаётган бригадаси партия группасида ҳам ҳисобот-сайлов йиғилиши танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтди. Партия группаси ташкилотчиси А. Абдукаримовнинг доклади юзасидан музокарада сўзга чиққан нотиқлар жамоат ташкилотларига раҳбарликни яхшилаш, комсомол-ёшлар активлигини ошириш, коммунистларнинг ҳисоботларини тинглаб бориш лозимлигини уқтирдилар.

Бригада аъзоларининг учдан бир қисмини ёшлар ташкил этади. Лекин ишлаб чиқаришда уларнинг активлиги сезилмаяпти. Сўзга чиққан О. Икромов ўз вазифасига лоқайдлик билан қараётган, меҳнат интизомини бузаётган кишиларни юз-хотир қилмай қаттиқ танқид қилди.

Танқид ўринли эди. Бригаданинг юзга яқин аъзоси бор. Лекин уларнинг ҳаммаси ҳам далада кўринмайди. Партия группаси, цех партия ташкилотлари бригада аъзолари иш пайтида қандай юмушлар билан банд эканлигини текширмайди. Сўзга чиққан коммунистлар шу масалага ҳам эътиборни қаратдилар.

Коммунистик районидаги «Правда» колхози партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳам ҳисобот-сайлов йиғилишлари қизғин давом этаяпти. Йиғилишларда сўзга чиқаётган коммунистлар ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишларни такомиллаштиришга ёрдам берувчи муҳим таклифлар билан чиқмоқдалар. Ҳар бир таклиф ҳисобга олиниши ва умумлаштириб амалга оширилиши керак. Шунда ҳисобот даврида йўл қўйилган камчиликларни тезроқ тугатиш мумкин бўлади. Колхоз партия комитети қарорлар ижроси устидан назоратни кучайтириши керак.

А. РАҲИМОВ.

◆ ТОШКЕНТ тўқимачилик комбинатида «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида ўтказилаётган мусобақа тобора қизиб бормоқда. Бу меҳнат беллашувида кўп станокчилар барчага намуна бўлишаяпти. Донгдор тўқувчи Лола Алимбекова ана шулар жумласидандир. У нормадаги 29 ўрнига 34 та дастгоҳга хизмат кўрсатиб, топшириқларни доимо ортиғи билан бажараяпти. Суратда: Л. Алимбекова.

В. Сироткин фотоси.

ОЛДИНГИ САФДА

ЗАВОДИМИЗНИНГ меҳнат ютуқларида социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётган ишчиларнинг улушлари айниқса салмоқли бўлмоқда. Уларнинг шахсий кўрсаткичларигина эмас, ташаббуслари бошқаларни ҳам ўзларига эргаштира билишлари ютуқларимизнинг салмоқли бўлишини таъминлаяпти. Уларга тенглашишга ҳаракат қилаётган ишчилар сафи кенгаймоқда. Бу эса мусобақанинг ҳақиқий оммавий тус олишини таъминлаяпти.

Йиғувчи-слесарь Карим Ҳошимов шахсий топшириқларини зиёдаси билан бажаришга одатланган. Эндиликда унинг касбдошлари ҳам зиммаларидаги вазифани ортиғи билан адо этишга ҳаракат қилмоқдалар. Слесарь Геннадий Овсянников изланувчанлиги билан ажралиб туради. У доимо янгиликка интилади. Геннадий илғор рационализаторчи эканлиги ҳам шу туфайлидир. Йил бошидан бери у томонидан киритилган таклифлар минглаб сўмлик фойда берди. Владимир Ли етакчилигидаги йиғувчи-слесарлар бригадасининг ибрати эса, айниқса, кўпчиликни қувонтирди. Бу бригада азаматлари етти ойдан бери ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар.

Ш. РАҲМОНОВ,
«Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» номли Тўйтепа металл конструкциялари заводи ишчиси.

«МАГНИТ СУВИ»

Магнит майдонидан ўтказилган сув тепловознинг совутиш системасида савдак ҳосил бўлишига йўл қўймайди. Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институти бу янгиликни ўйлаб топишди. Улар икки йил мобайнида Ўзбекистон ва Ашхобод депоbooларида тажриба ўтказиб «магнит суви» билан қувурлар ичидаги қурумни ҳам кетказиш мумкинлигини исботлашди. Бундай сувни янги беш йилликда кенг ишлатиш ремонтчиларнинг катта меҳнатини тежаб, дизель ёнилғисини иқтисод қилиш имконини беради.

(ЎзТАГ).

АСҚАРЖОН ёш бригада бошлиқларидан. Қишлоқ хўжалик институтини битириб, Калинин районидаги «Қорасув» совхозига ишга келганига икки йил ҳам бўлгани йўқ. Бригадага бир йилгина раҳбарлик қилди, холос. Бироқ йиллик план сентябрдаёқ бажарилиб, қолган маҳсулот мажбурият ҳисобига топширилди. Бригаданинг иши тезда кўзга кўринди.

Ёш бригадирнинг деҳқончиликдаги билими ва ташкилотчилик қобилиятини ҳисобга олган 91-Қатортол сайлов округи сайловчилари уни ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ДЕПУТАТ қилиб сайладилар. Сайловолди учрашувида эса сайловчилардан бешта наказ тушди. А. РАҲМОНБЕРДИЕВ биринчи марта депутат бўлганига қарамай, наказларни бажаришга қатъий бел боғлади. Қуйида унинг фикр-ўйлари билан танишасиз.

ХАЛҚДАН тушган наказларнинг ҳаммаси тезроқ ҳал этилиши лозим бўлган зарур ишлар. Мана, 25-мактаб учун янги бино қуриш масаласини олиб кўрайлик. Мактаб билан «Қорасув» совхози маркази оралиғи қарийб уч километр. Эшонбулоқ маҳалласигача эса тўрт километр. Шунча масофадан болалар қатнашади. Улар ҳар йили кўпайишяпти. Қўшимча синфхоналар қурилавериб, болалар яйрадиган майдонлар қолмаяпти. Демак, наказ тўғри берилган. 1200 ўқувчига мўлжалланган типовой мактаб биноси жуда зарур. 1986 йил планига, албатта, киритиш керак.

Хўш, шундан кейин «Қорасув» совхози марказида ҳам 1200 ўқувчига мўлжалланган типовой мактаб қуриш шартми? Агар шу атрофдаги қишлоқларни, аҳоли пунктларини ҳисобга олсак, янги мактаб қуриш керак бўлади. Чунки, кейинги уч-тўрт йил ичида совхоз марказининг ўзида 200 га яқин янги уйлар қурилди.

ИШНИНГ РЕЖАЛИ БЎЛГАНИ ЯХШИ

ДЕПУТАТ ЎЙЛАРИ

Қўшни Калинин участкасидаги хонадонлар кўпайди. Янги бино битгач, 25-мактабда ўқийдиган болаларнинг бир қисми шу ёққа қатнайдиган бўлади.

Яна бир муҳим наказ Куйбишев номли колхоз аъзоларидан тушди. Хонадонларга табиий газ тушириш ҳеч қандай сабабсиз чўзилиб кетаяпти. Тезлаштирмаса бўлмайди. Бунинг устига хонадонларни сув билан таъминлаш масаласи ҳам чатоқроқ. Буни ҳам тезроқ ҳал этиш керак.

«Қорасув» ва «Партия XXI съезди» совхозлари чегарасида жойлашган Намданак қишлоғида ҳам аҳвол худди шундай. Аҳолининг сув ва газ билан таъминлаш юзасидан талаби жуда тўғри.

Мана шу долзарб наказлар бир ёқлик бўлгач, «Партия XXI съезди» совхозининг биринчи бўлимини телефонлаштириш масаласига навбат келади. Ҳамма имконият бор, бу наказ ҳам албатта, бажарилади. Аммо мактаблар қурилишини 1986 йил планига киритиб, ишни бошлаб юбориш, қишлоқларни табиий газ ва сув билан таъминлаш учун анча куч-ғайрат сарфлашга тўғри келади.

Наказларнинг бажарилиши шарт. Шу билан бирга ишда ҳам ўзимизни кўрсатиб, шахсий намуна бўлишимиз керак. Бу йил бригадамизда звено системасини жорий этганмиз. Ишни ташкил этишнинг бу усули ҳар томонлама фойдали. Мана, бизнинг бригадамизда механизатор Файзулла Абдуллаевдан ташқари 12 киши бор. Уларни икки звенога бўлганмиз. Экин майдони ҳам звенолар ўртсида тенг тақсимланди. Аъзоларга тенг 70 сўмдан ойлик маош тўлаб борилади. Ҳамма экинлар ҳосили йиғиштириб олиниб давлатга топширилгач, умумий даромад ҳисоб-китоб қилинади ва соф фойданинг бир қисми аъзолар ўртасида тақсимланади. Демак, ҳар биримизнинг йиллик даромадимиз ишимизнинг пировард натижасига боғлиқ. Шунинг учун биз «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» принципига амал қилиб, виждонан ҳалол меҳнат қилишимиз керак бўлади. Шуниси қизиқки, ҳар бир звенонинг иш натижалари алоҳида ҳисоб-китоб қилиб борилади ва якун чиқарилади. Ҳар қайси звено қилган ишига яраша даромад олади. Бу янги системада социалистик мусобақа таъсирчанлигининг ошиши табиийдир.

Хуллас, бу йилги экин турларини ва улар учун қанчадан майдон ажратилганлигини ҳисобга олиб ўн биринчи беш йилликнинг сўнгги йили марраларини белгилаганмиз. Асосий эътиборни экинларга ишлов беришнинг сифатига, бригадамиз ҳар бир аъзосининг тўла куч билан ҳалол меҳнат қилишига қаратмоқдамиз.

Депутатнинг суҳбатини А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

Социалистик демократия амалда

ДАСТЛАБКИ ЯКУНЛАР ДАВРИ

ДЕПУТАТЛАР САЙЛОВЧИЛАР ОЛДИДА ҲИСОБ БЕРМОҚДАЛАР

ХАЛҚНИНГ давлат бошқарув органидаги вакилларининг депутатлар статуси тўғрисидаги Қонунга мувофиқ сайловчилар олдида ҳисобот беришлари Советлар ҳаётида ҳам, депутатлар фаолиятида ҳам катта ва муҳим воқеа ҳисобланади. Ҳозирги ҳисобот кампаниясининг ўзига хос томони бор. Бу ишга илгари ҳам жиддий эътибор бериларди. Шу билан бирга баъзан ҳисобот учрашувлари жуда суст ўтказилар ва у узоқ муддат давом этар эди.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми депутатлар иш фаолиятининг таъсири ва ошкоралигини ошириш, уларнинг сайловчилар олдидаги масъулиятини янада кучайтириш мақсадида шунингдек, халқ вакиллари ҳамда кўпгина маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари талаб-истакларини ҳисобга олган ҳолда депутатлар ҳисобот берадиган ягона кунларни белгилаб қўйишга қарор қилди. Бу— ҳар йили август ва февраль ойларининг охиргисидан олдинги пайшанба ва жума кунларидир.

22 август куни областнинг барча шаҳар ва районларида, корхона, ташкилот ва муассасаларида, колхоз ва совхозларида халқнинг Советлардаги ишонган вакиллари КПСС XXVI съезди ва партия Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, ҳамда республика Компартияси Марказий Комитетининг пленумлари, Тошкент область партия комитети пленумлари қарорларини амалга ошириш соҳасидаги ишлар, коммунистларнинг навбатдаги анжуманига муносиб тайёргарлик кўриш ҳақида сайловчиларга ҳисобот бердилар.

Давлат ҳокимияти органлари КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми талаблари, партия Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев нутқларига таянган ҳолда ўзларининг ҳуқуқ ва ваколатларидан қатъийлик билан фойдаланиб, қўл остиларидаги территориядаги ҳаётнинг ҳамма томонларига таъсир кўрсатишни кучайтирмоқдалар. Айниқса, ишлаб чиқаришни интенсивлаш, комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлаш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини ошириш, турар-жой қурилиши ишларини яхшилаш, аҳолига кўрсатилаётган хизмат ҳажми ва турларини кўпайтириш тўғрисида кўпроқ қайғурилмоқда. Областдаги 176 маҳаллий Совет 12 минг 682 депутат ҳамда 1606 доимий комиссия ишини янада жонлантиришга жиддий эътибор бераётир.

8363 нафар депутат бевосита ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилаётир. Улар фидокорона меҳнат қилиб, экономика барча тармоқларини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. 5 минг нафардан зиёд халқ вакиллари республиканинг 18 илғори «КПСС XXVII съездига — 27 зарбдор ўн кунлик» шиори остида бошлаган ташаббусига актив қўшилди. Улар орасида Ангрен «Резинотехника» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси М. Х. Ҳасанова, «Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмасининг монтажчиси В. Притков, Наримонов асфальт-бетон заводи ишчичиси В. Н. Уварова, Янгийўлдаги 107-автокорхона ҳайдовчиси Т. Каримжонов, янгиободлик қурувчилар бригадаси бошлиғи А. Б. Қаршиев, «Оҳангарон» совхозининг сут соғувчиси З. Ҳасанова, Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз пиллакори Р. Мадмуродова, Ғалаба районидаги «Огонёк» совхозининг узумчилик бригадаси бошлиғи Г. Холиқовалар бор. Социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, кўпчиликни вақтдан ўзиб ишлашга ундаётган, депутатлик номларини амалдаги меҳнат ютуқлари билан оқлаётган бундай халқ вакилларини кўплаб мисол қилиб келтириш мумкин.

Депутатлар сайловчиларни бажарилган ишлар билан таништирар эканлар, асосий эътиборни ишлаб чиқаришни ташкил этишни янада яхшилаш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатини ошириш, ишга тушириладиган объектларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш, областнинг айрим тармоқларидаги ҳамда давлат, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг ҳамма участкаларидаги муаммоларни ҳал этиш вазифаларига қаратмоқдалар, ютуқларни янада салмоқли қиладиган резерв ва имкониятларни аниқлаб бермоқдалар.

Планларнинг бажарилишини таъминлай олмаётган корхоналар, ташкилотлар, хўжаликлар бор. Аҳолига хизмат кўрсатиш тармоқларида ҳам камчилик ва нуқсонлар оз эмас. Уларнинг чуқур ва атрофлича таҳлил қилиниши қолоқлик сабабларини бартараф этишга таъсир кўрсатиши, аҳволни ўнглаб олишга ёрдам бериши керак.

Депутатларнинг ҳисоботларида наказларнинг бажарилиши масаласига катта ўрин берилган. Шу йил 24 февралда бўлиб ўтган сайловлардан сўнгги қисқа давр ичида Чирчиқ шаҳрида сайловчилардан тушган жами 33 наказдан 8 таси бажарилди. Белгиланган кўчаларга асфальт ётқизилди, канал устидаги кўприк ремонт қилинди, янги автобус маршрути очилди.

Бироқ, бир қатор районларда наказлар билан ишлаш кўнгилдагидек эмас. Холбуки наказларнинг ўз вақтида бажарилиши Советларнинг энг муҳим вазифасидир. Маҳаллий Советлар ҳам, депутатлар ҳам сайловчилар олдида қарздор бўлиб қолмаслик учун ҳамма чораларни кўришлари керак.

Ҳозирги ҳисобот йиғилишларида бунга эришиш йўллари ишчанлик билан кўриб чиқилмоқда. Сайловчилар ҳисобот йиғилишларида депутатлар олдига муҳим масалаларни кўндаланг қўймоқдалар. Шу билан бирга меҳнат унумдорлигини ошириш имконини берувчи резервлар қаерда яширинганлигини, ишлаб чиқариш жараёнлари қандай ташкил этилса яхши бўлишини кўрсатиб бермоқдалар. Бу эса меҳнат коллективларининг КПСС XXVII съезди шарафига қабул қилган юксак социалистик мажбуриятларининг муваффақиятли бажарилиши гаровидир.

Депутатларнинг ҳисобот йиғилишлари бўлиб ўтган дастлабки кунлёқ сайловчилардан кўплаб оқилона таклифлар тушди ва танқидий фикр-мулоҳазалар баён этилди. Эндиги асосий вазифа маҳаллий Советлар томонидан ана шу таклиф ва мулоҳазаларни умумлаштириш ва уларни амалга ошириш юзасидан зарур чоралар кўришдан иборатдир.

Халқ оммасининг жамиятни бошқариш ишларида тобора кенгроқ иштирок этиши бизнинг социалистик демократиямизнинг асосий принципи, уни ривожлантириш ва мустаҳкамлашнинг муҳим шарти бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Демак, бундан чиқадиган хулоса шуки, меҳнаткашларни қизиқтираётган бирорта масала эътиборсиз ва жавобсиз қолмаслиги керак.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

РУМИНИЯ ФАШИЗМДАН ОЗОД ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 41 ЙИЛЛИГИГА

ДЎСТЛАР ЮТУҒИ — БИЗНИНГ ЮТУҚ

Бундан қирқ бир йил муқаддам бўлиб ўтган тарихий воқеалар румин халқи тақдирини тубдан ўзгартириб юборди. Совет Армияси 1944 йил 20 августда бошланган Ясси-Кишинев операцияси давомида 18 та немис, 20 та румин дивизиясини тор-мор этиб, Антонеску фашист режимининг ҳарбий таянчини яксон қилди. Бу операция ўз стратегик ва ҳарбий сиёсий аҳамияти бўйича иккинчи жаҳон уруши жанглари ичида йирикларидан бири бўлди. Совет қўшинлари шиддат билан ҳужум қилиб, Бухарестга яқинлашиб келардилар. Мамлакат ҳукмрон доиралари саросимага тушиб қолишди. Ана шундай ғоят қулай шароитларда коммунистлар етакчилигидаги румин ватанпарварлари 1944 йил 23 августда қуролли қўзғолон қилдилар. Натижада фашист режими ағдариб ташланди. Шундан буён бу кун румин халқининг миллий байрами сифатида нишонланади.

Румыния фашизм асоратидан озод бўлгач гитлерчилар армиясига қарши урушга кирди. Фашизмга қарши биргаликда олиб борилган жангларда тўкилган қон совет ва румин халқларининг дўстлигини мустаҳкамлади.

Урушдан сўнг Румыния социал-иқтисодий ва сиёсий тараққиёт йўлидан жадал олға борди. 1947 йил 30 декабрда мамлакатда монархия тугатилиб, Румыния Халқ Республикаси деб эълон қилинди. Бу халқ демократик революциясининг социалистик революцияга айланганлигидан далолат берарди. 1948 йил апрель ойида қабул қилинган биринчи демократик конституция меҳнаткашлар қўлига ўтган ғалабаларни қонун йўли билан мустаҳкамлади.

Румин халқига социализмнинг иқтисодий базасини яратиш учун фашизм зулмидан озод бўлгандан сўнг атиги ўн беш йил кифоя қилди. 1965 йилда РКП IX съездида румин диёрида социализм тўла ғалаба қозонганлиги эълон қилинди.

Ҳозирги пайтда халқ Румыниясы социалистик қурилишнинг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришган. Буржуа помешчик тузуми даврида энг юқори иқтисодий кўрсаткичларга эришилган 1938 йилга нисбатан мамлакат миллий даромади 15 бараварга ортди.

Жадал индустрлаштириш амалга оширилиши туфайли Руминияда саноат ишлаб чиқариши ҳажми урушдан авалги даврга нисбатан 53 мартага кўпайди. 1983 йилда бу ерда 70,2 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинди, 44,5 миллион тонна кўмир, 11,6 миллион тонна нефть қазиб чиқарилди, 12,6 миллион тонна пўлат эритилди, 9,2 миллион тонна прокат, 1,4 миллион тонна пўлат қувурлари, 82,7 мингта трактор, 77 мингтага яқин автомобиль, 2,9 миллион тонна минерал ўғитлар ишлаб чиқарилди.

Республика қишлоқ хўжалиги ҳам равнақ топаяпти. Қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотлари 1950 йилдагига нисбатан 3,7 бараварга ортди. Кейинги беш йил мобайнида йилига ўртача 20 миллион тонна ғалла етиштириляпти.

Румин халқининг социал-иқтисодий ривожланишда катта муваффақиятларга эришишида РСРнинг қардош социалистик мамлакатлар айниқса, Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама фойдали ҳамкорлиги ва дўстлиги муҳим роль ўйнаяпти. Руминияда СССР ёрдамида юзлаб корхоналар реконструкция қилинди, саноатнинг янги тармоқлари вужудга келди.

Совет Иттифоқи Руминиянинг асосий савдо-иқтисодий шеригидир. Бизнинг мамлакатимиз РСРнинг саноат асбоб-ускуналари ва хомашёга бўлган эҳтиёжини қондириб келяпти. Фақат ушбу беш йилликнинг ўзида СССР Руминияда саноатнинг етакчи тармоқларида 30 дан кўпроқ объектини қуришда техникавий ёрдам кўрсатяпти.

Бутун совет халқи каби Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Руминия фашизм асоратидан озод этилган куннинг 41 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқдалар. 1965 йилдан бери 24 та завод, олий ўқув юртлари илмий-тадқиқот институтлари ва маданият муассасалари совет-румин дўстлиги жамияти Тошкент шаҳар бўлимининг коллектив аъзоси ҳисобланади.

Кеча совет— румин дўстлик жамияти Тошкент шаҳар бўлими активларининг Руминия миллий байрами куни муносабати билан тантанали мажлиси бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари қардош халққа энг яхши тилакларини йўллаб, совет— румин дўстлигини янада мустаҳкамлаш ниятида эканликларини изҳор қилдилар.

И. ЖАББОРОВ,
совет— румин дўстлик жамияти Тошкент шаҳар бўлимининг масъул секретари.

ФАЛАСТИН ҚАРШИЛИК ҲАРАКАТИГА МАНСУБЛИК УЧУН

ДАМАШҚ. Иордан дарёсининг босиб олинган ғарбий соҳилидаги Наблус шаҳрида яшовчи Фахд Хусайни 9 йил муддат билан қамоқ жазосига хукм қилинди. Мана шу 18 яшар фаластинлик йигит билан бирга араб ёшларидан яна 10 киши сионистларнинг ҳарбий трибунали томонидан суд қилинди. Улар маъмурларнинг ўзбошимчалигига қарши норозилик намойишларида қатнашганликлари ва Фаластин қаршилик ҳаракатига мансуб эканликлари учун айбланди.

(ТАСС).

«АШАДДИЙ АЛДАМЧИЛИК ВА ҚАЛЛОБЛИК ҚУРБОНЛАРИ»

ТОКИО. (ТАСС). Японияning ЖАЛ авиакомпанияси Америкада ишлаб чиқарилган ўзига қарашли «Боинг-747» самолётининг конструкциясидаги жиддий нosозликларни яширган. Шу самолётлардан бири Хонсю оролининг марказий қисмидаги тоққа қулаб тушган. 520 кишининг ўлимига сабабчи бўлган фожиа тафсилотларини текширган экспертлар ана шундай хулосага келмоқда.

Экспертларнинг маълум қилишича, самолётнинг дум томонидаги қисми бузилгани фожианинг бевосита сабабчиси бўлган. Шунинг натижасида самолёт бошқарувни йўқотиб, тоққа келиб урилган.

Экспертлар ҳалокат юз берган жойда топилган «қора яшчик»даги ёзувларни таҳлил қилиб, самолётнинг дум томони ишдан чиқишдан олдин самолётни бошқаришнинг гидросистемасида босим кескин пасайиб кетган, деб айтишмоқда.

«Энди Американинг» «суперсамолётлари», «мутлақо хавфсиз» деб зўр бериб тарқатилган афсонанинг чуви чиқди, — деб ёзади «Рюкю симпо» газетаси. — Лекин бу билан даҳшатли алдамчилик ва қаллоблик қурбонларини тирилтириб бўлармиди?

МИТИНГДА СУИҚАСД ҚИЛИНДИ

ДЕҲЛИ. Бир гуруҳ террорчилар сикхларнинг Акали дал партияси раиси Харчанд Синх Лонговал жонига суиқасд қилдилар. ПТИ агентлигининг хабар беришича, Лонговал Ҳиндистоннинг Панжоб штатидаги Шерпур қишлоғида бўлиб ўтган митингда тўппа-тўғри тўппончадан отилган бир неча ўқдан оғир жароҳатланди. Ҳужум натижасида бир киши ўлдирилган ва бир неча киши ярадор қилинган. Лонговал Бехуш ҳолда касалхонага олиб келинди ва операция қилинди.

(ТАСС).

ҲУКУМАТ МИНИСТРЛАРИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

МАДРИД. ЭФЭ агентлигининг Колумбия пойтахти Боготадан хабар беришича, президент Белисарио Бетанкур ҳукумати министрлари истеъфога чиқди. Мамлакат Министрлар Кенгашининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисидан кейин ана шу ҳақда маълум қилинди.

(ТАСС).

АМЕРИКА РУҲОНИЙСИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ГАВАНА. Гондурасдан олинган хабарларга кўра, хавфсизлик хизмати агентлари Америка миссионери Жон Дональдни қамоққа олдилар ва Сан-Лоренсодаги АҚШ ҳарбий базасига юбордилар. Маълум бўлишича, бу руҳоний кенг кўламдаги «Кабаньяс — 85» Америка — Гондурас машқларини тез-тез танқид қилиб турар эди. Америка — Гондурас машқлари АҚШнинг Никарагуага қарши тўғридан-тўғри қуролли интервенциясига тайёргарлик кўриш мақсадида Гондурас территориясида ўтказилмоқда. Жон Дональд қамоққа олинган пайтда Колон вилоятидаги Токоа шаҳрида эди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ПЛАНГА КИРИТИЛДИ

Газетанинг шу йил 10 июлдаги халқ контроли саҳифасида «Уч йиллик ваъда» сарлавҳали ташвишли сигнал босилган эди. Унда «Политотдел» колхозининг «III-Интернационал» участкасидаги ҳаммом бундан уч йил муқаддам бесабаб бузиб ташлангани ва унинг ўрнига янгисини қуриш масаласи ҳал этилмаётганлиги танқид қилинган эди.

Мазкур хабар юзасидан халқ депутатлари Коммунистик район совети ижроия комитети раиси И. Лидан жавоб олинди. Унда айтилишича, аҳолининг талаби тўғри деб топилган.

Колхоз правленияси «III-Интернационал» участкасида янги ҳаммом қурилишни 1986 йил планига киритган.

ЧОРВАДОР

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ ҲУЗУРИДАГИ ЖАМОАТЧИ ЧОРВАЧИЛИК СОВЕТИНИНГ МАХСУС ГАЗЕТАСИ № 4 (31)

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ЮТУҚЛАРНИНГ БОИСИ

МУСТАҲКАМ ем-хашак базаси, сигирлардан рекорд сут соғиб олиш тўғрисида гап кетганда кўпинча Чиноз районидаги «Чиноз» совхоз-техникуми чорвадорларини тилга оламиз. Хўш, улар эришаётган ютуқларнинг боиси нимада? Қандай қилиб бу хўжалик жуда кўп йиллардан буён ишлаб чиқаришда юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқда.

Буннинг омиллари кўп. Совхозда наслчилик ишлари яхши ташкил этилган. Молларнинг парвариши аъло даражада йўлга қўйилади. Уларни боқишда рационга қатъий амал қилинади. Фермадаги механизм ва бошқа ускуналар узлуксиз ва самарали ишлайди. Энг муҳими — хўжаликда ем-хашак базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилади.

Штатсиз мухбиримиз Х. СУЛАЙМОНОВ яқинда совхозда бўлиб директор Н. ГУСАКОВ билан ана шулар ҳақида суҳбатлашди.

— Чиндан ҳам ёз даврида беда пичани, силос ва бошқа турдаги озуқаларни жамғариш ҳар биримизнинг жонажон ва шарафли ишимиз бўлади. Ҳозиргача биз дағал хашак жамғариш бўйича халқ хўжалик планларини бажариб қўйдик. 12 минг тоннадан ортиб кетди. Бу пландагидан 600 тонна кўпдир. Лекин озуқакорларимиз асло хотиржамликка берилмаяптилар. Чунки асосий озуқа беда пичани тайёрлаш плани ҳали ниҳоясига етказилмади. Тўғри, бу соҳадаги планни ҳам 90 процентдан ошириб қўйдик. 3,5 ўрим ҳисобига деярли 150 центнердан ҳосил олинди. Биз 5 ўрим ҳисобига ҳар гектаридан кам деганда 180—190 центнердан пичан олишни мўлжаллаяпмиз. Искандар Осмонов, Мамадали Тарсенбоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг озуқакорлари эса 200 центнер ва ундан ҳам ошириб маҳсулот топширишга аҳд қилдилар.

Суғориладиган ерларда ем-хашак етиштиришни кўпайтиришда самарали фойдаланишга қандай қилиб эришмоқдамиз.

Энг аввало шуни айтиш керакки, биз беда уруғлигини ўзимиз эҳтиёжимизга яраша қилиб сифатли тайёрлаймиз. Иккинчидан, агротехника қоидаларига қатъий риоя қилинади. Бедазорлар парваришининг намунали бўлиши учун озуқакорларимиз бор маҳоратлари, тажрибаларини ишга соладилар. Ўримни ўз вақтида ўтказамиз. Менинг назаримда биз эришаётган ютуқларнинг яна бир муҳим омили — бу алмашлаб экишга доимий эътибор бераётганлигимиздадир.

Бу соҳадаги ишларимиз қуйидагилардан иборат: 2629 гектар суғориладиган майдон участкаларга бўлинган: тўртта участкада 8 далада маккажўхори—беда алмашлаб экиш ва биттасига эса сабзавот — озуқа экинлари алмашлаб экиш жорий этилган. Маккажўхори — беда алмашлаб экиш составида тўртта беда етиштириладиган карта, 3 та маккажўхори картаси ва битта озуқа лавлагиси етиштириладиган карта бор. Сабзавот — озуқа алмашлаб экиш участкасида эса тўртта беда экиладиган карта, 2 та сабзавот даласи, 1 та картошка даласи бор, 1 та қовун-тарвуз, 1 та озуқа лавлагиси экиладиган дала бор. Ҳар йили алмашлаб экиладиган экиндан юқори ҳосил олиш гарантияланган.

Озуқа етиштиришда меҳнатни ташкил этишнинг пудрат усулидан фойдаланиб келаётганлигимиз ҳам ғоят катта ёрдам бермоқда. Барча озуқачилик коллективлари хўжалик ҳисобида иш олиб бормоқдалар. Ҳар битта бригада составида у ёки бу экинни етиштиришга ихтисослаштирилган звенолар фаолият кўрсатади. Звено аъзолари ана шу экиннинг агротехникаси, парвариш қилиш қоида-тартибларини яхши билиб олганлар. Шунинг учун ҳам дала ишлари ўз вақтида ва сифатли бажарилади. Пировард натижа кўнгилдагидек бўлади. Ана шу сингари тадбирлар кўрилганлиги туфайли ўтган йили хўжалик бўйича 60 минг тонна кўк беда массаси олишга муваффақ бўлдик. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш кўрсаткичлари юқори бўлмоқда. Шу йилнинг етти ойи мобайнида ҳар бир соғин сигирдан 2700—2800 килограммдан сут соғиб олинди. Л. Токарева, С. Асанова, Р. Акбарова сингари сут соғувчиларимиз эса 3000 килограмм маррани эгалладилар ва ундан ҳам ўзиб кетмоқдалар. Совхозимиз чорвадорлари йил охирига қадар ҳар бош соғин сигирдан олинадиган сутни ўтган йилдагига қараганда анча кўпайтириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

РЕДАКТОР КОЛОНКАСИ

БАРЧА ИМКОНИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК

ЁЗ охирламоқда. Қишлов яқинлашмоқда. Ишнинг кўзини билган чорвадорлар шу кунларда ҳамма нарсани тахт қилиб қўймоқдалар. Кўплаб миқдорда сифатли ва тўйимли ем-хашак жамғарилмоқда. Илғор хўжаликлар ҳозирнинг ўзидаёқ бу соҳадаги планларини бажариб қўйдилар. Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникуми, «Октябрь 40 йиллиги» колхози, Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» саноат комплекси, Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхозлар шулар жумласидандир.

Лекин ҳамма ерда ҳам ем-хашак тайёрлаш яхши йўлга қўйилган деб айта олмаймиз. Яқинда бўлиб ўтган область партия-хўжалик активида таъкидланганидек, бу соҳада бир қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда. Имкониятлар бой берилмоқда. Ғанимат кунлардан самарали фойдаланилмаётир. Бунинг асосий сабаби шундаки, кўпгина партия комитетлари, совет, қишлоқ хўжалик органлари, хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари иш сифати ва суръати устидан етарлича назорат қилмаяптилар.

Областда суғориладиган майдонларни кенгайтириш имконияти йўқ, шунинг учун ҳам асосий диққат-эътибор озуқа етиштиришни интенсивлаштиришга қаратилиши лозим.

Оралиқ экинларидан фойдаланиш ем-хашак етиштиришни кўпайтиришнинг ғоят катта резервидир. Тадбиркор деҳқонлар ва чорвадорлар бу масалага катта эътибор бермоқдалар. Кузги экинлардан бўшаган ерлар пешма-пеш ҳайдалиб оралиқ экинлар экиб қўйилмоқда. Ҳозир бу ишни ташкил этишда долзарб кунлар бошланди. Бу кунларнинг қадрига етиш, перко, рапс сингари оралиқ экинларини экишни авж олдириш керак.

◆ ГАЗЕТАНИНГ БУ СОНИДА ЯҚИНДА БЎЛИБ ЎТГАН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ ЙИҒИЛИШИДА ҚЎЙИЛГАН ВАЗИФАЛАР АСОСИДА ЖОЙЛАРДА ЕМ-ХАШАК БАЗАСИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЮЗАСИДАН ҚАНДАЙ ИШЛАР АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАНЛИГИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИНАДИ.

2-бет.

ДИҚҚАТ: МУАММО!

ОРАЛИҚ ЭКИНЛАР УРУҒЛИГИНИ ҚАЕРДАН ОЛИШ КЕРАК?

ОЗУҚА етиштиришни кўпайтиришда оралиқ экинларнинг роли катта: қўшимча гектарларсиз қўшимча мўл кўк масса олиш мумкин. Оралиқ экинларни ўз вақтида экиш ва парвариш қилиш қорамолларни кеч кузда ва эрта баҳорда ҳам кўклай озуқа билан таъминлаш, шу ҳисобга кўплаб ем-хашакни тежаш имконини беради.

Областимизнинг бир қатор хўжаликларида бу муҳим резервдан самарали фойдаланилмоқда. Лекин оралиқ экинлари етиштириш ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек бўлмаяпти. Масалан, 1984 йилда область бўйича пландаги 26 минг гектар ўрнига 12,5 минг гектар ерга оралиқ экинлари экилди, холос. Бошқача қилиб айтганда бу борадаги план 48,1 процентга бажарилди. Бу қанча-қанча кўклай озуқа олинмади, деган сўздир. Хўш, бунга асосий сабаб нима? Ахир областимизда оралиқ экинларини етиштириш учун барча шароитлар мавжуд-ку. Июль ва август ойларида эртаки экинлар йиғиштириб олинган майдонларга бу экинни бемалол экса бўлади. Баъзи хўжаликларнинг раҳбарлари эса оралиқ экинларининг мўл ҳосил берадиган навлари уруғлиги йўқлигини баҳона қилишмоқда. Бу ўринсиз гап. Аслида ўша колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари оралиқ экинларининг уруғларини топиш учун ёки ўзларида етиштириш учун ҳеч қандай иш қилмайдилар. Ваҳоланки, жавдарнинг «В-116», тритикаленинг мўл ҳосил берувчи «Прог—I», «Восе—I» ва перко ҳамда рапснинг тезўсар навларининг уруғлари областимизда бор.

Бизнинг институтимиз ходимлари бир неча йилдирки, бу борада амалий ишлар қилмоқдалар. Масалан, Ўрта Чирчиқ районидаги ТИИИМСХ ўқув хўжалигида 1985 йилда 200 тоннадан ортиқ тритикале уруғи, Ғалаба районидаги Волков номли совхозда эса жавдарнинг «В— 116» навининг 80 тоннадан кўпроқ уруғи ҳамда перко ва рапснинг тез ўсадиган навлари уруғлари тайёрланди. Шунингдек, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумида ҳам жавдарнинг «В —116» навининг 60 тоннадан ортиқ, сули ва рапснинг кўплаб уруғлари жамғарилди. Коммунистик районидаги «Правда», Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозлар ва бошқа бир қатор хўжаликларда ҳам оралиқ экинларининг мўл ҳосил берадиган навлари уруғлари тайёрланмоқда. Бу колхоз-совхозларда етиштирилаётган олий категориядаги уруғлар фақат ўзларинигина таъминламасдан бошқа хўжаликларга ҳам сотилмоқда.

Ҳозир оралиқ экинларини экишнинг энг қулай муддати келди. Кўпгина хўжаликлар эса ҳалигача уруғликни қаердан олишни билмай юришибди. Биз уларга юқоридаги хўжаликларга боришни тавсия этамиз.

Албатта, бу билан оралиқ экинлари уруғлиги муаммосини тўла ҳал қилиб бўлмайди. Бизнингча, уруғчилик билан марказлаштирилган асосда шуғулланадиган пайт келди. Бунинг учун эса биринчи галда область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бош қотириши лозим. Институтимиз мутахассислари бу борада бошқармага бир неча бор илтимос билан мурожаат қилишди. Тўғри, 1983 йилда ана шундай хўжалик Ғалаба районидаги Волков номли совхоз базасида ташкил этилди. Дастлабки натижалар қувончли бўлди. Биринчи йилнинг ўзидаёқ оралиқ экинларидан мўл уруғлик олинди. Совхозда уруғлик фонди ташкил этилди. Афсуски, катта меҳнатлар эвазига етиштирилган уруғликни реализация қилиш учун хўжаликка имконият яратилмади.

Хўш, оралиқ экинларининг мўл ва сифатли ҳосил берадиган навлари уруғлиги етиштириш билан ким шуғулланиши керак? Область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бу билан ҳам заррача қизиқмади. Халқимизда сара уруғ мўл ҳосил гарови, дейишади. Шундай экан, оралиқ экинларининг уруғчилиги билан жиддий шуғулланиш керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида республика хўжаликларида бошоқли дон экинлари, оралиқ экинлар ва беда уруғчилигини ривожлантириш тўғрисида»ги қарори ҳам шунга даъват этмоқда.

М. ПИРМЕТОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш инженерлари институти тупроқшунослик кафедраси доценти, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

◆ ЯНГИЙЎЛ районидаги «Коммунизм» колхози озуқакорлари 1985—1986 чорва қишловига пухта ҳозирлик кўришмоқда. Хўжалик дағал озуқа тайёрлаш бўйича район хўжаликлари ўртасида пешқадамлар сафида бораяпти. Айни кунларда озуқакорлар дон ва силос учун экилган маккажўхори ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан олиб боришмоқда. Барча «Херсонец» комбайнлари юқори унум билан ишлатилмоқда. Ҳосилдорлик ҳам чакки бўлмаяпти. Гектаридан 70 центнердан дон, 300 центнердан ошириб силос массаси ўриб олинмоқда. Суратда: силос ўрим-йиғим пайти.

3-бет.

ЎРИМ-ЙИҒИМ ПЕШҚАДАМЛАРИ

◆ ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Правда» колхозининг Элибой Бойтиллаев бошчилик қилаётган ем-хашак етиштириш бригадаси аъзолари бу йил 2060 тонна озуқа жамғариш учун курашяптилар. Шу кунгача тайёрланган пичан 1800 тоннадан ошиб кетди. Айни кунларда бригадада 210 гектар ердаги бедазорларда тўртинчи ўрим жадал бормоқда. Қимматли озуқа экинини ўз вақтида ўриб-йиғиб олишда илғор механизатор Эгамберди Ҳалимов барчага ибрат бўлаяпти. У кунлик нормасини 1,5 — 2 ҳиссага бажармоқда. Суратда: мусобақа пешқадами Эгамберди Ҳалимов.

◆ ТОШКЕНТ районидаги Ильич номли колхозининг Абдумавлон Ҳамдамов бошчилик қилаётган озуқачилик бригадаси аъзолари силос учун экилган маккажўхори ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Улар 30 гектар ердаги маккажўхорининг ҳар гектаридан 450 центнердан кўк масса олишни режалашган. Тажрибали механизатор Мирсоат Қосимов ўрим-йиғимда жонбозлик кўрсатмоқда.

А. Зуфаров фотолари.

ҚИШЛОҚДА КОЛЛЕКТИВ ПУДРАТИ

ҲАМ КЎПАЯДИ, ҲАМ ТЕЖАЛАДИ

КОЛХОЗИМИЗДА уч йилдан буён ем-хашак етиштириш бригада пудрати асосида олиб борилмоқда. Шунинг учун ҳам бу соҳадаги планлар ошириб бажарилмоқда. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайиб бораётир. Бу йил озуқа экинлари майдони 121 гектарга кўпайтирилди. Шу жумладан бизнинг бригадамизда ҳам ўтган йилдагига нисбатан 10 гектар ерга янги беда, 15 гектар ерга маккажўхори кўп экилди.

Эски бедазорлар парваришига алоҳида эътибор бердик. Ҳозиргача ҳар гектаридан 160 центнердан пичан йиғиб олдик. Яна кам деганда 40 центнердан ҳосил олиб 200 центнерга етказамиз.

Бундай муваффақиятларга эришишнинг асосий омили шундаки, ердан, минерал ўғит ва бошқа моддий ресурслардан ғоятда тежамли, самарали фойдаланиш учун курашилмоқда. Пудрат усулининг шарофати бу. Ҳар бир колхозчи, ҳар бир механизатор ўзига топширилган ишни аъло даражада бажариш учун ҳаракат қилмоқда. Чунки пировард натижанинг юқори бўлишидан улар манфаатдор. Ҳақ ана шу натижага қараб тўланади. Масалан, пландан ташқари топширилган ҳар бир тонна беда учун 10 сўм, лавлаги учун 12 сўм, силос учун 5 сўм ва дон учун 22 сўм тўлаш жорий қилинган. Тежамкорлик, сифат учун кураш авж олдириб юборилганлигининг боиси ҳам шунда.

Колхозимиз бўйича бошоқли дон экинларидан юқори ҳосил олинди. Давлат плани ортиғи билан бажарилди. Ҳозиргача 800 тонна беда пичани, 1125 тонна сомон, 253 тонна табиий пичан тўпланди. 1127 тонна сенаж, 2000 тонна силос бостирилди. Бу ўтган йилдагидан анча кўпдир. Ўтган йилги сабоқлардан тўғри хулоса чиқариб олган чорвадорларимиз эҳтиёжларига нисбатан икки баравар кўп хашак тўплашга аҳд қилган ҳолда ишни давом эттирмоқдалар.

Яқинда бўлиб ўтган область партия-хўжалик активи йиғилишида ем-хашак етиштиришни кўпайтиришда резервлардан, имкониятлардан тўлиқ фойдаланиш асосий вазифа қилиб қўйилди. Бундай резерв ва имкониятлар бизда ҳам йўқ эмас. Биз эришилган натижаларга танқидий кўз билан қараб, ютуқларимизни кўпайтириш учун ҳаракат қиламиз, мавжуд етиштирилган озуқа экинларини сира нобуд қилмай, юқори сифатли қилиб қишловга жамғариб қўйиш учун ҳаракат қилмоқдамиз.

Беш йилликнинг якунловчи йили учун олинган юксак социалистик мажбуриятларимизни ортиғи билан бажарамиз.

А. МАДИЁРОВ.
Бекобод районидаги Ленин номли колхоз озуқачилик бригадаси бошлиғи.

ТАЖРИБАЛАРИМИЗНИ ЎРТОҚЛАШАМИЗ

ДОНАДОР ОЗУҚА ҲОСИЯТИ

СОВХОЗИМИЗ районда биринчилардан бўлиб дағал озуқа тайёрлаш планини бажарди. Шу кунгача жами 2700 тоннадан ортиқ ем-хашак жамғариб қўйдик, бу пландагидан 200 тонна, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 700 тонна кўпдир.

Айни кунларда ҳам хўжалигимизда озуқа тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Беданинг тўртинчи ўримини бошладик. Силос учун экилган маккажўхори ўрим-йиғими ҳам жадал бораяпти. Асосий диққат-эътиборни 650 гектар майдонни эгаллаган бедадан имкони борича мўл ҳосил олишга қаратмоқдамиз. Озуқакорларимиз бу йил бедани 5 марта ўриб, ҳар гектар ердан 160— 170 центнердан ҳосил олишни режалашган. Далалардан олиб келинаётган озуқани эса қишловга икки йўналишда сақламоқдамиз. Яъни унинг бир қисми пичан ва сенаж ҳолида бостирилмоқда, яна бир қисми эса озуқа цехида қайта ишланиб, донадор озуқага айлантирилмоқда.

Юқорида айтганимдек, биз ёзда ҳам озуқа цехидан самарали фойдаланяпмиз. Бу ерда тайёрланаётган донадор озуқа чорва моллари маҳсулдорлигини оширишда катта роль ўйнаётир. Чунки, қайта ишловдан чиқарилган озуқа таркибида қорамоллар учун зарур бўлган барча витаминлар тўла сақланади. Унинг тўйимлилиги ҳам юқори бўлаётир. Қорамолларнинг рационига бу емишнинг қўшилиши натижасида кўплаб озуқа тежаб қолинмоқда. Масалан, бир литр сут етиштириш учун сарфланаётган ем-хашак 1,5 — 1,3 марта камайди.

Ҳар куни озуқа цехимизда бедадан 15 тоннагача ана шундай донадор озуқа тайёрланмоқда. Бу озуқани тайёрлаш унчалик қийин эмас. Даладан ўриб келтирилган беда АВМ агрегатининг идишига ағдарилади. Бу ерда ишлов берилгач махсус қувур йўл орқали АГМ механизмига ўтади. Сўнгра тайёр бўлган донадор озуқа яна транспортга ортилиб махсус жойга ташиб қўйилади. Айни кунларда ҳам қора молларга берилаётган кунлик озуқа рационининг 20 процентини цехда қайта ишланган маҳсулотлар ташкил этмоқда.

Б. ПОПОВ,
Оҳангарон районидаги «Ғаллақудуқ» совхоз саноат комплекси директорининг озуқа ишлаб чиқариш бўйича ўринбосари.

4-бет.

Чўпон ота ФЕРМА КЕЗАДИ

Ҳа, шунақа биродарлар, ўрганган кўнгил экан, бир жойда ўтиролмайман. Анча кексайиб қолган бўлсам-да, яйлов-фермаларни кезиб, чорвадор ўғил-қизларимнинг ишлари билан танишгим, уларга доимо ўз маслаҳатларимни бериб, кўп йиллик тажрибаларимни ўргатгим келади. Шундай кезларда, айниқса, зоотехниклар, бошқа чорвачилик мутахассислари билан бафуржа суҳбатлашаман. Чорвачиликни ривожлантириш учун энг аввало мўл-кўл ва сифатли озуқа тайёрлаш лозимлигини, бунга қоғозда эмас, амалда эришиш муҳимлигини, қиш даврида ҳам сут соғиб олишни камайтирмаслик мақсадида ҳозирги кунлардаёқ ҳар бир соғин сигир ҳисобига 14— 15 озуқа бирлигида ем-хашак тайёрлаб қўйиш даркорлигини қайта-қайта такрорлайман.

ГАП ФАҚАТ МИҚДОРДА ЭМАС

Афсуски, буни айрим ҳамкасб ўғил-қизларим унутиб қўйишаётганга ўхшайдилар. Яқинда Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз фермасида бўлганимда шундай аҳволнинг гувоҳи бўлдим.

Тўғри, хўжаликда чорвачиликни ривожлантириш борасида бирмунча ютуқлар бор. Ферма территорияси, молхоналар тоза-озода, озуқа тарқатиш ва соғин ишлари қатъий тартиб асосида олиб борилмоқда. Мени, айниқса, барча қулайликларга эга бўлган, 200 бош қорамолга мўлжаллаб қурилаётган янги молхонанинг ҳадемай ишга туширилиши қувонтирди. Сал нарида эса шинамгина чорвадорлар уйи қад ростламоқда. Унда дам олиш, кийиниб-ечиниш хоналари, душлар борлиги чорвадорларимиз учун ҳар томонлама қулайлик яратиб берилаётганлигидан далолат беради.

Шуларни кўриб кайфиятим кўтарилиб ем-хашак сақланадиган жойга ўтдим. Яхши, силос бостириш учун мўлжалланган ҳандақлар, пичан ғарамланадиган майдонлар сифатли ремонт қилинибди. Янгийўл механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари эса озуқа цехини жиҳозлаш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар.

Албатта, амалга оширилаётган ишлар чорва маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилиши турган гап. Бироқ ферма мудири Д. Аҳмедов билан суҳбатлашганимда мутлақо бунинг тескариси бўлиб чиқди.

— Ҳозирги кунларда сутkaсига ҳар бош сигирдан ўртача 6— 6,5 литрдан сут соғиб олаяпмиз, — деди у бу ҳақдаги саволимга жавоб берар экан. — Шу боисдан ҳам етти ой давомида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 24 тонна кам сут соғиб олдик. Сабаби ўтган йили қишлов учун етарли миқдорда ем-хашак тайёрлаб қўймаганлигимиз бизга панд берди. Февраль-март ойларида — иликузилди даврда озуқа етишмай қолди, сигирларнинг кунлик маҳсулдорлиги 4— 5 литрдан ҳам пасайиб кетди.

— Хўш, бу аҳволни тузатиш учун ҳозирги ғанимат кунларда қандай ишларни амалга ошираяпсизлар, — деб сўрайман суҳбатдошимдан. — Ахир бугунги кунда ҳар бош соғин сигирдан олти литрдан сут соғиб олиш уят-ку.

— Э, йўқ, — дея эътироз билдирди мудир. — Биз агар соғилаётган сигир бошига нисбатан оладиган бўлсак тўққиз литрданга тўғри келмоқда.

Масъулиятсизликни қаранг. Маълум бўлишича, колхоздаги мавжуд сигирларнинг 70 проценти соғилар экан. Ҳолбуки, норма бўйича бу кўрсаткич 82 — 85 процентга тўғри келиши керак. Энди ўзингиз айтинг, 201 бош сигирдан 57 боши шу кунларда мутлақо соғилмаётганлигини қандай баҳолаш мумкин?!

Мен ферма раҳбарларидан хўжаликда нима сабабга кўра бундай вазият вужудга келганлигини сўраганимда, улар баҳор пайтида чорва моллари яхши озиқлантирилмаганлиги ҳамда наслчилик ишларига етарли эътибор берилмаганлигини айтиб беришди. Қаранг, гап яна озуқа масаласига келиб тақалаяпти. Ҳолбуки, хўжалик чорвадорлари ва озуқакорлари ўтган йилги сабоқлардан тўғри хулоса чиқариб олишлари керак эди. Амалда эса бундай бўлмаяпти. Бу йил ҳам қишловга тайёргарлик жуда суст бормоқда. Колхоз раиси А. Абулқосимов билан бўлган суҳбатимизда ем-хашак тайёрлашнинг бориши ҳақида қуйидагиларни билиб олдим. Колхозда шу кунга қадар пландаги 740 тонна ўрнига 453 тонна сенаж бостирилибди, 720 тонна ўрнига эса 210 тоннагина пичан тайёрланибди. Табиий ўт, сомон ва бошқа экинлардан озуқа тайёрлаш плани эса бешдан бир ҳиссага ҳам тўғри келмайди. Хўжаликда ўт уни тайёрлаш ва силос учун экилган маккажўхори ўримига кеч киришилган. Ҳозирга қадар 724 тонна дағал хашак жамғарилган. Бу йиллик планга нисбатан зўр-базўр 35 процентни ташкил қилади.

Ажаб, илғор хўжаликларда ҳозирги кунларда беданинг тўртинчи ўрими қизғин олиб бориляпти, бу колхоз озуқакорлари эса ҳалигача чорва қишлови учун тайёрлаш мўлжалланган озуқанинг ярми даражасида ҳам ем-хашак жамғармабдилар. Аслида шу кунларда маккажўхоридан ширали силос тайёрлаш авж олдириб юборилиши лозим бўлишига қарамай бу иш ҳам кечиктириб юборилмоқда. Натижада силоснинг ширадорлигини таъминловчи думбул сўталари пишиб ўтиб кетмоқда. Шунга қарамай колхоз раиси пинак бузмайди. Унинг айтишича, колхозда 38 гектар майдонга дон учун экилган маккажўхори бор экан. Бу майдонларнинг донини йиғиштириб олиш жараёнида гектаридан 300 центнердан макка пояси олинармиш. Шу тариқа минг тонна дағал хашак жамғарса, бўлармиш.

Кўриниб турибдики, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари дағал хашак жамғариш планини асосан дони йиғиштириб олинган маккажўхори поялари ҳисобига бажаришни мўлжалламоқдалар. Бу ҳол ўтган йили ҳам рўй берган эди. Наҳотки улар дон учун экилган маккажўхори пояси бедадан тайёрланган пичан ўрнини босолмаслигини билмасалар? Ёки улар август ойининг бошларида ҳамда ўрталарида бостирилган силос шу кунларда бостирилаётганига нисбатан анча ширали ва сифатли бўлишини унутиб қўйганмикинлар? Қолаверса, худди ана шунинг оқибатида хўжаликда сут соғиб олиш камайиб кетмоқда. Ҳозирги кунларда соғин сигирлар суткасига 15 озуқа бирлигидаги ем-хашак билан озиқлантирилаётган бўлса-да уларнинг сифатсизлиги туфайли кунига 6—6,5 литрдан сут бермоқда. Чунки бу озуқа тўйимли, сифатли эмас-да.

Менимча, Куйбишев номли колхоз озуқакорлари, чорвадорлари бу танқиддан тўғри хулоса чиқариб оладилар. Ғанимат кунларнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланиб, ем-хашак жамғаришни жадаллаштирадилар. Асосий эътиборни сифатга қаратадилар. Ана шундагина хўжаликда чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, 1985 йил учун белгиланган сут етиштириш ва давлатга сотиш планини бажариш имкониятига эга бўладилар, деб умид қиламиз.

Чўпон отанинг котиби
М. ЕГОРОВ.

Жамоатчи редколлегия: Ш. А. АКМАЛХОНОВ (редактор), И. В. АЖИНОВ, А. Е. БАКИРОВ, Т. Г. ГОТИН, Б. В. ЖЕРДЕВ, М. ИСОҚОВА, Н. РИХСИЕВ (масъул секретарь), В. ШАБАЛИН.

УЗБЕКИСТОНДА СОВЕТ— ИРОҚ ДЎСТЛИГИ КУНЛАРИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

◆ РЕСПУБЛИКАМИЗДА Совет — Ироқ дўстлиги кунларида қатнашаётган санъат ва маданият намояндалари шу мамлакатнинг шўх куй-қўшиқлари, дилбар рақслари билан барчага завқ бағишламоқдалар. Ўзбекистон архитекторлар союзида очилган «Бугунги Ироқ — фотолавҳаларда» кўргазмасида республиканинг йирик шаҳарларидаги архитектура намуналари, мамлакат меҳнаткашларининг турли соҳаларда қўлга киритаётган ютуқлари билан танишиш мумкин. Суратларда: Басра шаҳридаги халқ ансамбли иштирокчиларининг чиқишлари; кўргазма залларида.

С. Маҳкамов фотолари.

ФЕСТИВАЛЬ ТААССУРОТЛАРИ

ҚУВОНЧ БИЛАН ҚАЙТДИК

МЕҲНАТ Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон Давлат филармониясининг Тўхтасин Жалилов номли халқ чолғу асбоблари оркестри ҳаётида студент ва ёшларнинг XII Жаҳон фестивалида ўтказилган кунлар унутилмас воқеа бўлиб қолди.

Анжуманда улар Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Фаррух Содиқов дирижёрлигида республикамиз композиторлари асарларидан ижро этишди. Санъаткорларимиз асосий эътиборни халқ куйлари тарғиботига қаратдилар. Истеъдодли бастакорлардан Тўлқин Қурбонов, Фарҳод Алимов, Комил Кенжабоевларнинг ёшлар байрамига бағишланган янги куй ва қўшиқлари тингловчилар томонидан илиқ қарши олинди. Айниқса, оркестр коллективининг В. И. Ленин номидаги спорт саройидаги ҳамда М. Горький номли истироҳат боғида намойиш этган бой ва хилма-хил концерт программалари муҳлисларга манзур бўлди.

Республикамиз санъаткорлари фестиваль кунлари рус, қозоқ, қирғиз музика усталари билан ҳамкорликда ҳам ранг-баранг куйлар ижро этдилар.

Фестиваль кунларида санъаткорларимиз Осипов номли Рус Академик Давлат халқ чолғу оркестрининг жаҳон мусиқа намуналарини ижро этишдаги профессионал маҳорати билан яқиндан танишдилар, қизғин бахсларда тажриба алмашдилар.

Жаҳон ёшлари анжумани ўз ишини якунлаган бўлишига қарамай Ўзбекистон Давлат филармонияси оркестри коллективи ҳамон фестивалдан руҳланиб яшамоқда.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

ОЛИСДАН ДИАГНОЗ...

Ўзбекистон кардиология илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари Тошкентдан ўнлаб километр нарида — Янгийўлдаги бемор А. Салимжоновга диагноз қўйиб, зарур тавсиялар айтишлари учун бир неча минут кифоя қилди. Институтда жорий этилган дистанцион-консультатив диагностика системаси олисдан туриб ёрдам кўрсатишга имкон берди. Эндиликда Тошкентнинг ҳар бир жойи ва республиканинг кўп областларидан беморнинг кардиограммасини компьютерга юбориш мумкин. Бир ҳисоб машинаси маълумотларни олиб, уларни ишлаб чиқади, иккинчиси шу маълумотларни анализ қилади, диагноз қўяди ва даволовчи врачнинг тегишли тавсиялари билан бирга уни маълум қилади.

Бундай «электрон кардиологлар» беморларни шифохонага ётқизишда ғоятда қўл келади. Зарурати бўлса компьютер беморлар тўғрисидаги бутун маълумотларни ўз хотирасида тутиб, поликлиникада регистратура ўрнини олиши мумкин.

(ЎзТАГ).

ПАРКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Район автобус-таксомотор парки коллективи «Прогресс» совхозининг Самсарак, «Коммуна» совхозининг Бойқозон аҳоли пунктлари ўртасида маршрутли таксилар қатновини йўлга қўйди. Бу янги маршрут аҳолини бевосита район маркази ва шаҳар билан ҳам боғлайди. Қишлоқ йўлларида қатнаётган РАФ маркали маршрут таксилар сони яқинда кўпайтирилади.

✦

И. Поддубний номли район болалар ва ўсмирлар спорт мактаби ёшлар маҳоратини оширишга ихтисослашган билим масканларининг бири ҳисобланади. Бу ердан Тўлқин Бўриев, Мирдавлат Бўриев, Холдор Эргашев, Петр Коринченко каби талантли полвонлар етишиб чиқди.

Мактаб педагоглари тажрибали спортчилар тайёрлаш бўйича ўз ишларини айни кунларда ҳам муваффақиятли давом эттиришмоқда. Шу билан биргаликда мактабнинг моддий базасини мустаҳкамлашга ҳам эътиборни кучайтиришаяпти. Ўтган йили унинг қошида соғломлаштириш лагерини ташкил этиш режалаштирилган эди. Ҳозир хушҳаво ва сўлим «Кумушкон» қишлоғида ишлаётган бу лагерда 100 дан зиёд бўлажак иқтидорли ёш спортчилар ҳордиқ чиқармоқдалар. Ўз устозлари, тренерлар Шарофиддин Маҳсумов, Далабой Каримов раҳбарлигида турли спорт ўйинлари ва қизиқарли учрашувлар ҳам ўтказиб туришибди.

Т. ДЎСМАТОВ.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ХАЛҚ ТИЛИ ДУРДОНАГА БОЙ

ЎЗБЕКИСТОН ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг фольклор архивида халқ оғзаки ижодиёти бўйича жуда бой хазина тўпланган. Уни йиққан фольклоршунослар анча салмоқли ишларни амалга оширганлар. Бу хазина заминида кейинги йилларда кўплаб тадқиқотчилар фан кандидатлари ва докторлари бўлишди. Халқнинг ўзидан олинган бу бебаҳо хазина нене машаққатлар билан китоб шаклида яна меҳнаткашларнинг ўзига қайтарилмоқда. Нашриётларда чиқаётган кўп жилдлик халқ ижоди, достон, мақол, топишмоқлари жамланган турли тўпламлар бундан гувоҳлик беради.

Фольклоршунос, филология фанлари доктори, профессор Малик Муродов ҳам кўп йиллардан буён ана шу эзгу мақсад йўлида самарали тадқиқотлар олиб бормоқда. Унинг Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Сарчашмадан томчилар» номли китоби таниқли олимнинг ана шундай заҳматли ижодий меҳнати самарасидир. Муаллиф ўзининг янги китобида халқ оғзаки ижоди бўйича бирон-бир илмий мақсадни илгари сурмайди. Агар таъбир жоиз бўлса, М. Муродов бу китобида фольклоршунос олимларнинг ўзига хос меҳнатини тасвирлаш орқали халқнинг дилига қулоқ тутаётган, унинг психологиясини кунт билан ўрганаётган заҳматкаш ижодкорларнинг образини чизади.

Фольклоршунос ҳеч қандай мажбуриятсиз яъни бировнинг тавсия ёки буйруғисиз ҳам илмий экспедицияга чиқиши мумкин. Бунинг учун унда дафтар-у қалам, магнитафон бўлса, бас. Бинобарин, командировкага чиқдими, унинг билмаган нарсаси бўлиши мумкин эмас. Яъни фольклоршунос одамлар билан тез тил топиб кетиши учун ўтин ёришдан тортиб овқат пиширишгача, экин экиб, ҳосил ундиришгача— ҳаммасини бажара олмоғи даркор. Дарвоқе, муаллиф бу ҳақда китобда жуда яхши мисоллар келтиради. Айтишларича, атоқли шоир М. Шайхзода от абзалларининг номларини яхши тушунмай Фозил отадан сўраганида, ота: «шуни билмайсанку, яна достонга айланишиб юрибсанми», деб ҳазил қилган эканлар. Бу фактнинг ўзиёқ фольклоршунос масъулиятининг қай даражадалигини кўрсатиб турибди. Шунинг учун ҳамма ҳам фольклор тадқиқотчиси бўлавермайди. Унинг бошқа мутахассислардан фарқи шундаки, фольклор нашрларини китобдан ўқиб тадқиқ қилолмайди, балки у ижод жараёнида бевосита иштирок этиши шарт. Муаллиф бу фикрни бир қанча қизиқарли мисоллар орқали илгари суради.

Китобнинг «Дебоча» қисмида М. Муродов ўз кузатишлари орқали халқ ижодкорлари ва тадқиқодчиларнинг ўзаро муносабати ҳақида ҳикоя қилса, «Сув дерди эллар-элатлар...» бобида эса сув билан боғлиқ халқ урф-одатлари, унга бағишланган қўшиқлар, термалар, эртак ва афсоналарнинг яратилиш тарихига назар ташлайди.

Халқ ўзининг қувончи, ҳасрати ва орзу-умидларини қўшиқларда ифодалаб келган. Қўшиқ унинг дил таржимонидир. Китоб муаллифи халқ қўшиқлари ва уларнинг яратилиши тарихига алоҳида эътибор бериб, «Қўшиғим бор, қўшиғим» бобида ўзбек халқининг азалдан завқли шеъриятга ошно эканлигини, тўй ва азаларда ҳам ўзининг юрагидаги туйғуларини қўшиқ воситасида ифода этишини жуда кўп мисоллар билан кўрсатиб беради. Олдинги бобларда ёзилганидек, фольклоршунос бу бобда ҳам муҳим масалаларни кўтаради. Хусусан, унинг дўмбира, қўбиз ва сибизғи сингари созлардан ҳозирги пайтда ҳам кенг фойдаланиш мумкинлиги тўғрисидаги фикрлари эътиборни тортади.

Фольклор — коллектив ижод бўлиши билан бир қаторда, у муайян анъаналар асосида шаклланган. Бинобарин, бахши-шоирларнинг ўзига хос мактаблари бўлган. Бу анъаналар ижод ва ижродаги ўзига хослик билан белгиланади. Муаллиф кенг китобхонлар оммасига ҳали таниш бўлмаган бахши-шоирлик мактаблари билан таништиради. Ана шу ўринда Шеробид (Шерна бахши анъаналари), Қамай достончилиги ҳақидаги маълумотлар фольклоршунослик учун ғоят қимматлидир. Муаллиф ана шу мактабларнинг анъаналарини давом эттириб келаётган ёш бахшилар ижодига ҳам кенг тўхталиб, улар куйлаётган асарларнинг муҳим томонларини кўрсатиб беради.

Хулоса қилиб, айтганда китоб муаллифнинг радио ва телевидение орқали халқ оғзаки ижоди бўйича олиб бораётган қизиқарли кўрсатув ва эшиттиришлари, фольклор жонкуяри сифатидаги эзгу ишларининг давоми сифатида юзага келган. Мазкур тўплам халқ оғзаки ижоди билан қизиқувчи барча китобхонларга манзур бўлади, деган умиддамиз.

А. САМАДОВ.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ТЎРТИНЧИ ЎРИНДА

◆ «ПОЛИТОТДЕЛ» хоккейчи қизлари навбатдаги турда ўз майдонларида Москва областининг «Спартак» командасини қабул қилдилар. Спорт мухлисларига маълумки спартакчилар бир неча йиллардан бери СССР чемпионатида совринли ўринларни эгаллаб келмоқдалар. Ана шу учрашувгача москваликлар турнир жадвалининг тўртинчи поғонасини, колхоз командаси вакиллари эса бешинчи ўринни эгаллаб турган эдилар. Иккала команда 18 тадан очко жамғарган бўлиб, «Спартак» ғалабалар сонига нисбатан олдинги ўринда эди. Демак, қайси команда ғалаба қозонса, у олдинга ўтиб олиши керак эди. Шунинг учун ҳам учрашув дастлабки минутларданоқ кескин тус олди. Областимиз вакиллари 1:0 ҳисобида ғалаба қозондилар ва очколар сонини 20 тага етказдилар. Ягона тўпнинг автори Людмила Хегайдир. Шундай қилиб «Политотдел» коллективи ўз майдонида кетма-кет учинчи ғалабани қўлга киритиб турнир жадвалидаги мавқеини янада мустаҳкамлаб олди.

Политотдел» навбатдаги учрашувда — 24 августда Москванинг «Крилья Советов» командасини қабул қилади.

«СПАРТАК» ҚАЧОН БУРИЛИШ ЯСАЙДИ?

◆ ФУТБОЛ бўйича область чемпионати иккинчи давра ўйинлари қизғин давом этмоқда. Турнир жадвалини бошқариб бораётган «Ғалабачи» Бўканинг «Автомобилист» командасини 4:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди. «А» ГРУППА. «Калининчи» — «Чорвадор» (Чиноз) — 3:1, «Чимён» (Чирчиқ) — «Кремль» (Бўка) — 3:0, АГМК — «Металлург» (Бекобод) — 2:2. «Б» ГРУППА. «Цементник» (Бекобод) —Сегизбоев номли (Оққўрғон) — 5:1, «Химик» (Ангрен) —«Шахтёр» (Красногорск) — 1:3, «Заря коммунизма» (Ғалаба)—«Спартак» (Янгийўл) — 2:1.

«Ғалабачи» мавсум бошидан бери ўз мухлисларини хурсанд этиб, учрашувдан учрашувга чиройли ўйинлар кўрсатмоқда. Пешқадамнинг ҳисобида 20 очко бор. Иккинчи ўринда бораётган Калинин райони вакиллари 16, учинчи ўринни эгаллаб турган олмалиқлик футболчилар 15 очко жамғаришган.

«Б» группада Оҳангароннинг РАПО командаси 16 очко тўплаб биринчи ўринда бораяпти.

Газетамизда Янгийўлнинг «Спартак» командаси бу йилги мавсумда қониқарсиз ўйинлар кўрсатаётгани, календарь ўйинлар интизомини бузаётганини танқид қилинган эди. Негадир команда ўйинчилари ва раҳбарлари, шаҳар спорт жамоатчилиги бундан тегишли хулоса чиқармаяптилар. Улар иккинчи даврада ғалаба у ёқда турсин, ҳатто дурангга ҳам эришолмай, ҳамма ўйинларни ютқаздилар. Аввалги турда «Шахтёр»га 0:1 ҳисобида ютқизган бўлсалар, кейинги учрашувда «Цементник» уларни 10:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. «Спартак» янги ташкил қилинган команда эмас, у ўзининг кўп йиллик тажрибасига эга. Бир вақтлар область мусобақаларида пешқадамлар сафида борган. Команда ўз мавқеини тиклаши, аввалги шуҳратини яна қайтариши керак.

Редактор Н. НАСИМОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

«ГАПИРУВЧИ» ДАРАХТ

«Гапира оладиган» ва ўзини ўзи суғора олувчи, унча катта бўлмаган лимон дарахти Парижда бўлиб ўтган қишлоқ хўжалиги кўргазмасида барчанинг диққатини жалб этди. Ташриф буюрувчилар қаердандир «чанқадим» сўзи эшитилаётганлигига ишонч ҳосил қилдилар. Шу заҳоти микропроцессорлар суғориш қурилмасини ишга туширди, дарахт етарли намликни олгандан сўнг у автоматик равишда тўхтади. Бунинг барча сири шундаки, унча катта бўлмаган таъсирчан қурилма битта лимон ўлчамини белгилаб, намлик камайганида осонгина ҳажмини қисқартиради. Шундан сўнг микропроцессорга сигнал берилади, митти репродуктор ва фонтанчалар ишга тушади. Системани бошқа мевали дарахтларга ҳам мослаштирса бўлади. Шу йўл билан сув сарфини сезиларли қисқартириш мумкин.

КУЯ ФЕРМАСИ

Англиянинг Брадфод шаҳрида дунёда ягона бўлган куя етиштирувчи ферма жойлашган. Бу фермага Буюк Британиянинг барча тўқимачилик фабрикалари ўзларининг жун газламалари нусхасини юборадилар. Газламага тухумларини қўйишин учун куя капалаклари чиқарилади. Шу усулда олимлар газламанинг куяга чидамлилигини аниқлайдилар. Шунинг билан бирга газламани қандай кимёвий модда билан тўйинтириш зарурлиги тавсия этилади.

БАРГЛАРДАН ҚОҒОЗ

Маълумки, қоғоз ёғоч таркибидаги целлюлозадан олинади. Бунда барглар ташлаб юборилади. Венгер олимлари барглардан қоғоз олиш технологиясини яратдилар. Будапештда янги қоғоз ишлаб чиқарувчи тажриба заводи бунёд этилади.

ТВ

БУГУН

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Мактаб ўқувчиларининг УССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими Н. Н. Добровольский билан учрашуви.
10.20 М. Теодоракис: қўшиқ ҳамиша халқ билан.
11.10 Илмий-оммабоп фильм.
11.30 «Мен кўлмакдан сакраб ўтишни биламан». Телевизион бадиий фильм. 8-серия.
12.20—15.00 Янгиликлар.
15.20 Телефильмлар.
16.15 «Рус тили».
16.50 «Подмосковье қишлоғининг бугуни ва эртанги куни».
17.20 Болалар учун фильм.
18.30 «Фан ва турмуш».
19.00 Илмий-оммабоп фильм.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультфильм.
19.40 Тележурнал.
20.10 «Кодришорул» ансамблининг концерти (РСР).
20.40 «Мен кўлмакдан сакраб ўтишни биламан». Телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.
21.30 «Время».
22.05 Москва. 1985 йил, 27 июль. Ёшлар ва студентлар XII Жаҳон фестивалининг очилиши ҳақида репортаж. Репортаж тугагач—«Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.20 Ҳужжатли фильм.
9.30 «Запасдаги вариант». Телевизион бадиий фильм.
10.55 «Касбим — пойафзалчи».
11.25 «Даугавина» болалар ансамблининг концерти.
11.55 Тележурнал.
12.40 Болалар учун телевизион бадиий фильм.
13.45 Инглиз тили.
14.15 Ўт ўчириш амалий спорти бўйича СССР чемпионати.
14.45 «Сиз яратган боғ».
15.15 Драматургия ва театр. «Мен, Бомарше». 2-кўрсатув.
16.20—18.30 Янгиликлар.
18.45 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали.
19.10 Илмий-оммабоп фильм.
19.30 Эстрада концерти.
20.00 «Онамларнинг мактаби».
20,30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 Москва давлат консерваториясининг камер оркестри чалади.
21.10 Велоспорт бўйича жаҳон чемпионати.
21.30 «Время».
22.05 «Акамнинг тўйи». Телевизион бадиий фильм премьераси.

ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Телефильм.
8.00 Болалар учун фильм-концерт.
8.30 «Ахборот».
8.50 «Мўъжизалар оламига саёҳат». «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». А. Навоий номли Давлат академик Катта театрининг спектакли (такрорий).
18.15 Янгиликлар.
18.30 «Қувноқ пионер ёзи».
19.00 Адабий театр.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.45 Халқаро аҳвол кундалиги.
19.55 «Уйларимиз иссиқ бўлсин учун» (рус.).
20.30 «Ахборот».
20.50 «Гулдаста тутинг». Концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Чорвачилик— зарбдор фронт».
22,25 Руминия миллий байрамига. «Ўлимга маҳкумлар қасри». Бадиий фильм.

ЎзТВ II

9.00—16.20 МТ II.
18.05 Кўрсатувлар программаси.
18.10 Шахтёрлар кунига бағишланган телефильмлар.
18.50 Опералардан саҳналар.
19.20 «Халқ хизматида».
19.50 Телевизион киножурнал.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Телефильм.
20.40 «Актёрлар ва роллар». ЎзССР халқ артисти Икрома Болтаева (такрорий).
21.30 МТ-II.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
24-25 АВГУСТ СОАТ 20.00 ДА

XIX АНЪАНАВИЙ «МУШТУМ» КЕЧАСИ

ПРОГРАММАДА:

«МУШТУМ» ЖУРНАЛИ ИЖОДКОРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР, ИНТЕРМЕДИЯЛАР, ҲАЖВИЙ ҲИКОЯ ВА ШЕЪРЛАР, ЛАТИФАЛАР, ЛОФЛАР, БИР ҚАЙНОВИ ИЧИДА ГАПЛАР, АСКИЯ, ЛИРИК ВА ҲАЖВИЙ ҚЎШИҚЛАР.

ҚЕЧАМИЗГА МАРҲАМАТ, ҚУЛГИСЕВАР ДЎСТЛАР!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ 1-МОНТАЖ-ТЕХНОЛОГИЯ УЧАСТКАСИ
ускуналарни монтаж қилувчи алоқа монтажчиларини тайёрлаш бўйича

4 ОЙЛИК КУРСЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТДИ

8 ва 10-синф маълумотига эга бўлган йигит-қизлар ҳамда Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар қабул қилинади.
Курслар Тошкентда ишлайди.
Ўқиш давомида курсантларга ҳар ойда 75 сўм ҳажмида стипендия тўланади.
БОШҚА ШАҲАРЛАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.
МАШҒУЛОТЛАР АВГУСТ ОЙИНИНГ ОХИРЛАРИДА БОШЛАНАДИ.
Справкаларни олиш учун қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пионер кўчаси, 28-уй, 4-подъезд, (33, 50, 54-автобуслар, 16, 2, 7-троллейбусларнинг «Ҳаммом» бекати). Телефонлар: 53-75-42, 48-28-40, 77-64-49, 77-84-31.

ХАРЬКОВНИНГ «РОМАНТИКА-СТЕРЕО» ҚУРИЛМАСИ

Музика ихлосмандлари «РОМАНТИКА-201-СТЕРЕО» стереофоник комбинациялашган аппаратуралар қурилмаси овозининг яхши сифатлилигини ва ишончлилигини муносиб баҳолайдилар.
Бу қурилмани тайёрловчи завод ускунанинг юқори сифатли ва ишончли эканлигини тасдиқлаш мақсадида янги моделдаги «Романтика-201-Стерео» ускунасини гарантияли хизматидан кейин бепул ремонт қилиб бериш кафолотини ўз зиммасига олади. Бу хизматни «Битрадиотехника» ходимлари гарантияли муддат тугаганидан кейин бир йил давомида бажариб берадилар.
«Романтика-201-Стерео» стереофоник комбинациялашган қурилмаси қуйидаги ускуналардан иборат:
стереофоник магнитофон;
стереофоник электропроигриватель;
стереофоник усилитель;
чиқариб олинадиган иккита акустика ситема;
ишлаб чиқаришда конструкция ва автоматлаштириш такомиллаштирилганлиги туфайли қурилманинг баҳоси—142 сўмга арзонлаштирилган.
«Романтика-201-Стерео» баҳоси—498 сўм.
Харьков «Романтика-201-Стерео» қурилмаси бу сифат ва ишончлилик кафолотидир.

«МОНОЛИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.
«РЕКЛАМА» МАРКАЗИЙ АГЕНТЛИГИ.

«ЛОТОС» ВА «Био-С» ТЕЗ ВА ОСОН КИР ЮВАДИ

«ЛОТОС» ВА «ЛОТОС-АВТОМАТ» КИР ЮВИШ ПОРОШОКЛАРИ ҲАР ҚАНДАЙ ГАЗЛАМАЛАР — КАНОП, ИП-ГАЗЛАМА, ШОЙИ, ЖУН ВА СИНТЕТИК МАТОЛАРНИ ОРАСТА ЮВАДИ.
Оқ чойшаблар ва ички кийимлар бу порошоклар билан ювилгандан кейин синкалашга ўрин қолмайди.
«ЛОТОС-АВТОМАТ» — КАМ КЎПИРАДИ. У турли кир ювиш машиналарида бемалол ишлатилади.
«Био-С» порошогига биологик моддалар қўшилган бўлиб, у ҳар қандай доғларни яхши кетказади. Айниқса, каноп, ип-газлама, сунъий синтетик ёки ана шу толалар аралаштириб тўқилган газламали буюмларни яхши ювади.
Сувнинг ҳарорати 60 даража иссиқдан ошмаслиги лозим. Ана шунда порошокнинг самарали таъсири яхши бўлади.
Бу порошок ўрин-кўрпа ғилофлари ва оқ дастурхонларни ювишда жуда ҳам қўл келади.

«ЎЗБИТХИМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон 45-37-27).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" /
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари — 335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши—325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 337010, 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда —325553; совет қурилиши—325645; маданият—325767; ахборот ва спорт —337010, 325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар ҳамда ҳарбий ватанпарварлик —325556; редакция бўйича тунги навбатчи —334808, 325353.

Р. 09402. А. 1769. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684.